

Arrest

nr. 309 148 van 1 juli 2024
in de zaak RvV X / XI

Inzake: 1. X
2. X

Gekozen woonplaats: ten kantore van advocaten J. CALLEWAERT en M.
DOUTREPONT
Haachtsesteenweg 55
1210 BRUSSEL

tegen:

de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen

DE RAAD VOOR VREEMDELINGENBETWISTINGEN, XI de KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat X en X, die verklaren van Spaanse nationaliteit te zijn, op 17 januari 2024 hebben ingediend tegen de beslissingen van de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen van 5 januari 2024.

Gelet op artikel 51/4 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Gezien de nota met opmerkingen en het administratief dossier.

Gelet op de beschikking van 20 maart 2024 waarbij de terechtzitting wordt bepaald op 23 april 2024.

Gehoord het verslag van kamervoorzitter M. MAES.

Gehoord de opmerkingen van de eerste verzoekende partij en haar advocaten J. CALLEWAERT en A. NACHTERGAELE, loco advocaat M. DOUTREPONT, die beiden ook de tweede verzoekende partij vertegenwoordigen, en van attaché K. ALLYNS, die verschijnt voor de verwerende partij.

WIJST NA BERAAD HET VOLGENDE ARREST:

1. Over de gegevens van de zaak

1.1. Verzoeksters dienen op 6 september 2022 elk een eigen verzoek om internationale bescherming in.

1.2. Eerste verzoekster, D.G.M, moeder van tweede verzoekster (hierna: de moeder), wordt bij het Commissariaat-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (hierna: het CGVS) gehoord op 28 september 2023 in het kader van haar eigen beschermingsverzoek.

Tweede verzoekster, L.J.G., de minderjarige dochter van eerste verzoekster (hierna: de dochter), legt verschillende stukken voor waaruit blijkt dat zij omwille van haar psychisch-medische situatie niet kan worden gehoord bij het CGVS. Bijgevolg krijgt de moeder de kans om in het kader van haar asielprocedure de asielmotieven van haar dochter uiteen te zetten en documenten neer te leggen.

1.3. De commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (hierna: de commissaris-generaal) neemt op 5 januari 2024 een beslissing tot weigering van de vluchtelingenstatus en tot weigering van de subsidiaire beschermingsstatus in hoofde van de moeder.

Dit is de eerste bestreden beslissing, die luidt als volgt:

"A. Feitenrelaas

U bent een Spaans staatsburger van Spaanse origine, geboren te Madrid [in] 1981. U bent uit de echt gescheiden van de heer [J.G.J.]. U verblijft in België samen met jullie dochter, [J.G.L.] [...], geboren te Madrid [in] 2015.

Op 15 januari 2011 bent u te Madrid gehuwd met de heer [J.G.]. Uw man was echter gewelddadig en u werd regelmatig door hem geslagen en bedreigd met de dood. Indien u hem zou verlaten zou hij u, jullie dochter en uw familie vermoorden.

In 2019 vertelde uw dochter op school dat haar papa haar pijn deed aan haar geslachtsorganen en dat ze bang was van haar papa. De school stapte naar de politie en er werd een onderzoek opgestart. Ook uw schoonvader zou uw dochter misbruikt hebben. De autoriteiten geloofden echter niet dat er sprake was van seksueel misbruik en de verklaring van uw dochter daaromtrent werd niet geloofwaardig bevonden. U bent er tot op heden van overtuigd dat de bevindingen waar de autoriteiten zich op steunden niet pluis waren. Enerzijds omdat ze het onderzoek manipuleerden en gebruik maakten van ongeschikte onderzoeks- en bevragingstechnieken en anderzijds omdat de gerechtspychologen niet objectief waren wegens hun band met uw schoonvader die hun diensthoofd was. U trachtte dit doorheen verschillende gerechtelijke procedures aan te tonen en u verzamelde daarbij heel wat bewijsstukken (medische verslagen, psychische verslagen, tekeningen, getuigenverklaringen) die volgens u wel degelijk aantonen dat uw dochter seksueel werd misbruikt. Daarnaast maakten de autoriteiten gebruik van een betwist psychopathologisch syndroom, namelijk dat van de 'ouderlijke vervreemding' (sap-syndroom). Volgens dit syndroom zou u uw dochter hebben doen geloven dat zij werd misbruikt teneinde haar op te zetten tegen haar vader. Ook de toepassing van dit syndroom in de juridische procedures probeerde u aan te vechten, maar zonder resultaat. Ondanks alles hebben de gerechtelijke instanties in Spanje uw ex-man niet vervolgd voor seksueel misbruik. Wel werd uw ex-man vervolgd voor huiselijk geweld. Deze procedures zijn momenteel nog hangende.

In 2019 diende uw echtgenoot een verzoek tot echtscheiding in. De rechtbank in eerste aanleg van Pozuelo de Alarcon deed hieromtrent uitspraak op 23 juli 2021. Het hoederecht over [L.] werd aan uw ex-man toegewezen en u mocht in een eerste fase enkel onder toezicht uw dochter zien. U tekende beroep aan tegen dit vonnis. Uw beroep werd behandeld door de provinciale rechtbank van Madrid (Audiencia Provincial) en verworpen op 7 februari 2022.

U deed er gedurende jaren alles aan opdat uw dochter niet terug bij haar vader zou moeten verblijven en om te vermijden dat het vonnis aangaande het hoederecht zou worden uitgevoerd. Sinds mei 2019 heeft uw dochter haar vader niet meer gezien. Eind 2019 ging u in Alicante wonen en u leefde ook enige tijd ondergedoken op verschillende adressen. U contacteerde heel wat verschillende instanties, waaronder de Verenigde Naties (VN) in de hoop dat zij u zouden kunnen helpen, maar uw inspanningen hadden niet het gewenste resultaat. Onderzoekers van de VN bestudeerden uw zaak en stelden rapporten op die de praktijken van de Spaanse autoriteiten aan de kaak stelden, maar de publicatie van deze rapporten leverde u niets op, integendeel maakte dit dat de Spaanse staat wraak op u wilt nemen omdat u de staat in een slecht daglicht stelde. Het laatste rechtsmiddel dat u kon aanwenden, een hoger beroep bij het Spaanse Grondwettelijk Hof (Tribunal Constitucional), leverde evenmin iets op. Op 23 september 2023 oordeelde het Grondwettelijk Hof dat uw beroep niet-ontvankelijk werd bevonden omdat er geen schending van een fundamenteel recht kon worden weerhouden.

Uw ex-echtgenoot nam ondertussen stappen om de uitvoering van het vonnis aangaande het hoederecht te eisen. Toen de autoriteiten [L.] kwamen zoeken op haar school besloot u dat u niet langer in Spanje kon blijven. Dit zou immers betekenen dat [L.] terug bij haar vader zou moeten verblijven en opnieuw door hem zou kunnen worden misbruikt. Tevens vreest u in geval van terugkeer naar Spanje te zullen worden aangehouden door de Spaanse autoriteiten. U vreest ook voor uw leven aangezien uw naam circuleert op een lijst van vijandige vrouwen die moeten worden gedood en uw ex-echtgenoot in staat zou zijn om u te doden. Jullie bijzonder moeilijke situatie had en heeft tot op heden een ernstige impact op uw en uw dochters mentale gezondheid.

U verklaarde dat u ongeveer midden mei 2022 Spanje bent ontvlucht en naar België bent gekomen. Op 6 september 2022 werd uw verzoek om internationale bescherming geregistreerd bij de Dienst

Vreemdelingenzaken (DVZ). Op diezelfde datum werd ook een verzoek om internationale bescherming geregistreerd op naam van uw dochter.

Ter staving van uw verzoek om internationale bescherming hebt u volgende stukken neergelegd: uw originele Spaanse identiteitskaart, de originele Spaanse identiteitskaart van uw dochter [L.], verschillende stukken met betrekking tot de tussenkomst van de VN in uw zaak, verschillende gerechtelijke stukken aangaande de procedures met betrekking tot de echtscheiding en het hoederecht, verschillende gerechtelijke en politieke stukken aangaande de procedures met betrekking tot het seksuele misbruik en het partnergeweld, tal van medische en psychologische rapporten inzake uw dochter waaronder een verslag van de psychologe, mevrouw [M.] van 29 november 2023, tal van medische en psychologische rapporten inzake uzelf, verschillende getuigenverklaringen en verklaringen afgelegd ten overstaan van de politie aangaande het gedrag en de verklaringen van uw dochter, tal van tekeningen en dagboekfragmenten van uw dochter, een afschrift van een audiofragment van mevrouw [R.A.] met betrekking tot het onvermogen van de Spaanse staat om kinderen tegen geweld te beschermen, afschriften van correspondentie tussen uw moeder en de organisaties ANAR en SOS Desaparecidos, een brief door u opgesteld aan een afgevaardigde van de regering, een klacht ingediend door uw moeder, een afschrift van een erkenning als slachtoffer, informatie over de dreiging jegens u, uw moeder en VN-rapporteur vanuit radicale groepen, een schoolattest van uw dochter opgemaakt op 20 november 2023.

B. Motivering

Vooreerst moet worden opgemerkt dat het Commissariaat-generaal op grond van het geheel van de gegevens in uw administratief dossier, van oordeel is dat er in uw hoofd bepaalde bijzondere procedurele noden kunnen worden aangenomen.

Uit de medisch-psychische stukken waaronder het recente attest van uw psycholoog, mevrouw [L.], opgesteld op 20 juli 2023 blijkt immers dat u verschillende psychische klachten ervaart zoals slaapproblemen, flashbacks, voortdurende onrust en hyperwaakzaamheid alsook cognitieve problemen zoals concentratie en geheugenproblemen. Uw symptomen corresponderen volgens uw psycholoog met een posttraumatisch stresssyndroom. Om die reden verzoekt uw psycholoog om bij het afnemen van het persoonlijk onderhoud en bij de beoordeling van uw verzoek rekening te houden met uw symptomen. Uit het psychisch attest blijkt niet dat u niet in staat zou zijn om op een functionele manier deel te nemen aan een persoonlijk onderhoud. Bij aanvang van het persoonlijk onderhoud gaf u zelf aan dat u fysiek en mentaal in staat was om het interview af te leggen (CGVS, pg 2). Er werd u verder aangegeven dat u het zeker diende te melden indien u een pauze nodig had, maar een bijkomende pauze bleek doorheen het onderhoud voor u niet nodig te zijn (CGVS, pg 12). Ook bleek dat u in staat was de vragen te begrijpen en op passende wijze te beantwoorden, afgezien van enkele vragen die u nogmaals moesten worden uitgelegd wat niet abnormaal was aangezien het om een specifiek juridisch onderwerp ging (CGVS, pg 13 en 14). U bevestigde de vragen goed te hebben begrepen (CGVS, pg 17). Tevens werd u tijdens het persoonlijk onderhoud bijgestaan door uw vertrouwenspersoon, mevrouw [M.], en uw advocate, meester Doutrepoint, die beiden opmerkingen konden formuleren (CGVS, pg 17 en 18). In de mate van het redelijke en waar dit relevant was, werd ook toegestaan dat uw vertrouwenspersoon en advocaat tijdens het persoonlijk onderhoud toevoegingen of preciseringen aanbrachten bij uw verklaringen.

Wat betreft de duur van het persoonlijk onderhoud moet worden opgemerkt dat u enerzijds als steunmaatregel verzocht om geen gehoren van langer dan 3 à 4 uur te moeten ondergaan en anderzijds dat u een gehoor van een volledige dag opportuun achtte omwille van de complexiteit van uw dossier. Gelet op uw psychische fragiliteit werd besloten de normale gehoorduur van 1 dagdeel aan te houden.

U verzocht ook gehoord te worden door een protection officer en tolk van het vrouwelijk geslacht. Om hier op passende wijze aan tegemoet te komen, werd uw gehoor afgenomen door een protection officer van het vrouwelijk geslacht en werd u bijgestaan door een tolk van het vrouwelijk geslacht.

Nog verzocht u het CGVS als steunmaatregel om u niet via de gewone ingang voor bezoekers te moeten aanmelden voor gehoor. Hier kon evenwel niet worden op ingegaan omwille van veiligheidsredenen. Dit wijzigt op zich niets aan de omstandigheden tijdens het persoonlijk onderhoud zelf.

Gelet op wat voorafgaat kan in de gegeven omstandigheden redelijkerwijze worden aangenomen dat uw rechten in het kader van onderhavige procedure gerespecteerd worden evenals dat u kunt voldoen aan uw verplichtingen.

Uit uw verklaringen en de door u neergelegde stukken blijkt dat u de Spaanse nationaliteit bezit.

Artikel 57/6, §3, 4° van de Vreemdelingenwet bepaalt dat de Commissaris-generaal bevoegd is om een aanvraag tot het bekomen van de vluchtelingenstatus in de zin van artikel 48/3 of de subsidiaire beschermingsstatus in de zin van artikel 48/4 die ingediend wordt door een onderdaan van een Lidstaat van de Europese Gemeenschappen niet-ontvankelijk te verklaren, tenzij hij elementen naar voor brengt waaruit blijkt dat hij in de voormelde lidstaat zal worden blootgesteld aan vervolging of ernstige schade. Hiermee beoogt de wetgever het oneigenlijk gebruik van de asielprocedure, die hij veronderstelt bij onderdanen van EU-lidstaten, in te dijken. Op 26 juni 2008 heeft het Grondwettelijk Hof eveneens gesteld dat “gezien alle EU-lidstaten partij zijn bij het EVRM, er mag van uit gegaan worden dat de fundamentele rechten er niet geschonden worden, of op z'n minst dat de betrokkenen er over de nodige beroepsmogelijkheden beschikken indien dit het geval moest zijn” (GWH, nr. 95/2008, d.d. 26 juni 2008). Dit brengt met zich mee dat een verzoek om internationale bescherming in voorkomend geval nietontvankelijk wordt verklaard behoudens wanneer de EU-onderdaan aantoont dat er wat hem betreft een gegronde vrees voor vervolging of een reëel risico op het lijden van ernstige schade bestaat.

U vreest in Spanje te zullen worden aangehouden en vervolgd wegens de ontvoering van uw dochter. Bovendien vreest u dat uw dochter terug bij haar vader zal moeten verblijven, waar ze het risico loopt opnieuw misbruikt te worden. U slaagt er echter niet in een gegronde vrees voor vervolging of een reëel risico op het lijden van ernstige schade ten aanzien van Spanje aannemelijk te maken:

Vooreerst moet worden beklemtoond dat u hebt getracht het CGVS te misleiden door belangrijke informatie achter te houden. U verklaarde namelijk dat het hoederecht over [L.] op heden aan uw ex-man is toegewezen (CGVS, pg 11). U legde stukken neer van de rechtbank van eerste aanleg, van de provinciale rechtbank (Audiencia Provincial) en u verwees ook naar een uitspraak van het Grondwettelijk Hof (Tribunal Constitucional). Deze laatste betrof echter het vermeende seksuele misbruik in hoofde van uw dochter (CGVS, pg 12) en niet het hoederecht. Volgens de uitspraak van de provinciale rechtbank (Audiencia Provincial) werd het hoederecht inderdaad aan uw ex-echtgenoot toegewezen. U legde geen enkel stuk neer met betrekking tot een beroep op het niveau van het Hooggerechtshof (Tribunal Supremo) en u verklaarde uitdrukkelijk dat uw zaak op dit niveau niet zou zijn behandeld (CGVS, pg 10 en 11). Uit objectieve informatie waarover het CGVS beschikt, blijkt echter dat u wel een beroep hebt ingesteld op het niveau van het Hooggerechtshof (Tribunal Supremo) (zie map landeninformatie, arrest nr. 984/2023, Tribunal Supremo). Het is niet aannemelijk dat u niet op de hoogte zou geweest zijn van deze beroepsprocedure tijdens het persoonlijk onderhoud aangezien het hier gaat om een beroep dat u zelf hebt ingesteld voorafgaand aan de datum van het persoonlijk onderhoud. Bovendien was u wel op de hoogte van de uitspraak van het Grondwettelijk Hof die nochtans drie maanden later werd gevelde in september 2023. Dat u wel op de hoogte zou zijn van deze uitspraak en niet van deze van het Hooggerechtshof van juni 2023 kan niet aannemelijk worden geacht. Verder blijkt uit de zeer lijvige stukkenbundel dat u met grote ijver uw zaak opvolgt en bewijsstukken verzamelt en neerlegt ter staving van uw verzoek om internationale bescherming. Dat u desondanks geen enkel stuk neerlegt met betrekking tot uw beroep bij het Hooggerechtshof is dan ook zeer opvallend. Er moet bijgevolg worden vastgesteld dat u het beroep op het niveau van het Hooggerechtshof en het daaropvolgende arrest van dit hof moedwillig hebt verzwegen ten overstaan van het CGVS.

De inhoud van het arrest van het Hooggerechtshof ondermijnt de door u aangehaalde vrees dat uw dochter bij haar vader zal moeten verblijven bij terugkeer naar Spanje, het hoofdmotief van uw verzoek om internationale bescherming. Het arrest hervormt namelijk gedeeltelijk de beslissing van de provinciale rechtbank van 7 februari 2022 en wijst het hoederecht niet toe aan uw ex-echtgenoot, maar wel aan [L.J.G.], de tante van [L.], en dit als tijdelijke bijzondere maatregel die zal worden opgevolgd door het hof (zie: vertaling conclusie arrest). Zowel u als de vader van het kind werden door het Hooggerechtshof op het moment van behandelen van uw zaak niet in staat geacht om op adequate wijze het hoederecht uit te oefenen. In het geval van uw ex-echtgenoot argumenteert het hof dat het hoederecht hem niet wordt toegewezen omdat dit niet te verenigen valt met het hoger belang van het kind gezien de huidige situatie. Zo wordt hij nog vervolgd voor gewelddadig gedrag, feiten waarvoor het Openbaar Ministerie 5 jaar celstraf vordert. Verder is zijn band met het kind al gedurende vier jaar totaal doorbroken en groeit het kind al vier jaar op denkende dat haar vader haar kwaad heeft gedaan, wat een terugkeer van het kind bij haar vader verhindert (arrest nr. 984/2023, pg 22 in de Franse vertaling). Wat u betreft acht het hof u op heden ongeschikt om het hoederecht uit te oefenen omdat u de gerechtelijke beslissingen herhaaldelijk en manifest niet hebt nageleefd, dat u elke relatie tussen de minderjarige en haar vader hebt verhindert en omwille van de psychopathologische schade die in hoofde van het kind kan ontstaan doordat het kind opgroeit denkende dat haar vader haar misbruikt heeft. Verder benadrukt het hof dat u tot op heden gezocht wordt, dat de verblijfplaats van uw dochter niet bekend is en dat uw dochter weggerukt is uit haar familiale en sociale omgeving sinds maart à april 2022 (arrest nr. 984/2023, pg 22 in de Franse vertaling). Uw vrees dat uw dochter bij terugkeer naar Spanje naar haar vader zal moeten gaan, blijkt gelet op de bepalingen van het arrest van het Hooggerechtshof ongegrond aangezien uw ex-echtgenoot het hoederecht niet heeft verworven.

Belangrijk hierbij is dat het Hooggerechtshof de ouders het recht toekent om een geschikte aanpassing van de maatregelen te vragen als de voorwaarden zijn hersteld zodat u het hoederecht over de minderjarige op u kunt nemen in omstandigheden die de adequate uitoefening van uw zorgplichten garanderen (zie: vertaling conclusie arrest). Uw vrees dat u permanent zult worden gescheiden van uw dochter en [L.] nooit meer zult zien (CGVS, pg 8) kan bijgevolg niet worden weerhouden. Uit het arrest blijkt immers geenszins dat u op geen enkel moment terug bezoekenrechten of het al dan niet gedeeltelijke hoederecht zou kunnen verwerven, mits u aan de nodige voorwaarden voldoet.

Het Hooggerechtshof gaat middels het arrest in op uw bezorgdheden over het procedureverloop, namelijk dat uw ex-man het hoederecht verkreeg terwijl hij nog het voorwerp uitmaakt van gerechtelijke vervolging (CGVS, pg 6 en 7). Uit het arrest van het Hooggerechtshof blijkt dat de hele zaak grondig opnieuw bestudeerd werd en dat eerder gevelde rechtspraak die u hebt aangevochten werd hervormd. Deze uitspraak staat dan ook haaks op uw verklaringen over de intentionele benadeling door alle Spaanse instanties omwille van vooringenomenheid wegens uw gender, alsook op uw bewering dat de psychologen die door het gerecht werden aangesteld en de rechters die over uw zaak dienden te oordelen corrupt en bevooroordeeld waren. (CGVS, pg 5, 6). Uw bewering dat de hele Spaanse staat wraak op u zou willen nemen en dus uw zaak niet op objectieve wijze zou behandeld hebben en dit omdat u de Spaanse autoriteiten in een slecht daglicht stelde, houdt zodoende geen stand.

Hoe dan ook komt het in alle redelijkheid niet aannemelijk voor dat alle Spaanse gerechtelijke instanties, en dit tot op de hoogste niveau van het Hooggerechtshof en het Grondwettelijk Hof, zich in hun besluitvorming zouden laten leiden door vooringenomenheid, corruptie en motieven van wraak. Dienaangaande dient immers gewezen te worden op het interstatelijk vertrouwensbeginsel, dat gebaseerd is op de premisse dat alle lidstaten van de Europese Unie het EVRM en het Handvest voor de Grondrechten niet alleen zeggen te onderschrijven, maar in de praktijk ook de hierin opgenomen grondrechten daadwerkelijk en ten volle waarborgen. Er kan bijgevolg dan ook worden vermoed dat uw grondrechten als onderdaan van Spanje gewaarborgd werden en dat u in Spanje steeds over de mogelijkheid beschikt(e) om een schending van uw rechten aan te klagen bij de daartoe bevoegde instanties. Het komt derhalve aan u toe om aan de hand van concrete elementen aan te tonen dat er niet langer van voornoemd vermoeden kan uitgegaan worden, waar u in casu in faalt. Uit het geheel van de voorliggende verklaringen en documenten blijkt immers dat u doorheen de gerechtelijke procedures die u in Spanje doorlopen heeft, steeds toegang heeft gehad tot rechtsbijstand, dat u de kans heeft gehad uw betoog en argumentatie voor de diverse gerechtelijke instanties uiteen te zetten, en dat u daadwerkelijk toegang hebt gehad tot alle mogelijke rechtsmiddelen waarin het Spaans nationaal recht voorziet wanneer u het oneens was met een gerechtelijke beslissing. Het gegeven dat u niet in alle rechtszaken waar u betrokken partij bij was in het gelijk werd gesteld betekent niet automatisch dat uw grondrechten zouden zijn geschonden, noch volstaat dit om te besluiten dat Spanje niet zou voldaan hebben aan de verplichtingen die het overeenkomstig het EVRM en het Handvest voor de Grondrechten is aangegaan.

Wat betreft het vermeende seksuele misbruik van uw dochter hebt u alle nationale rechtsmiddelen ter uw beschikking kunnen benutten en hebt u de zaak tot op het niveau van het Grondwettelijk Hof aanhangig gemaakt. U hebt dus alle kansen gehad om de werking van de lagere gerechtelijke instanties aan te klagen en om dienaangaande de nodige bewijzen neer te leggen. U hebt doorheen al deze procedures echter naar het oordeel van de daartoe bevoegde gerechtelijke instanties nooit op objectief wijze kunnen aantonen dat uw zaak incorrect werd behandeld of foutief werd beoordeeld door de bevoegde instanties, noch dat uw grondrechten en deze van uw dochter doorheen deze procedures werden geschonden.

Waar u inroept dat met de door u voorgelegde bewijzen geen rekening werd gehouden door de rechtbank (CGVS, pg 7, 9), moet opgemerkt dat het Hooggerechtshof er op wijst dat een door u aangevoerde tegenexpertise waarbij het maternale hoederecht werd aanbevolen niet kon worden aanvaard omdat deze analyse onvolledig was, geen onderzoek en evaluatie van de vader bevatte, in strijd was met de bevindingen van de gerechtspycholoog en met het bestaan van psychiatrische antecedenten in uwen hoofd (arrest nr. 984/2023, pg 17 in de Franse vertaling). Nergens uit het arrest kan afgeleid worden dat het Hooggerechtshof u intentioneel benadeelde.

Uw bewering dat uw ex-echtgenoot er middels corruptie en een lange arm in slaagde om het verloop van de gerechtelijk onderzoek naar het vermeend seksueel misbruik in hoofd van uw dochter te manipuleren, en dit op een zodanige wijze dat dit ertoe geleid zou hebben dat het gehele gerechtelijke apparaat van Spanje zich tegen u zou gekeerd hebben valt verder moeilijk te rijmen met het gegeven dat uit uw verklaringen en uit de beschikbare informatie blijkt dat uw ex-echtgenoot op heden nog wordt vervolgd voor feiten van huiselijk geweld, dat er een contactverbod werd opgelegd en dat u als slachtoffer werd erkend (DVZ, vragenlijst CGVS, 3.5; groene map: stuk 3 B2.3 en stuk 15)

Voor zover het geloofwaardig zou zijn dat uw ex-echtgenoot zou betrokken zijn bij groeperingen die het op vrouwen hebben gemunt en wat betreft het gegeven dat u op een lijst van te vermoorden vrouwen zou worden vermeld, moet opgemerkt worden dat u voor dergelijke feiten beroep kan doen op de hulp en bescherming van de Spaanse autoriteiten. Hierbij dient aangestipt te worden dat de bescherming die de nationale overheid biedt, daadwerkelijk moet zijn. Zij hoeft echter niet absoluut te zijn en bescherming te bieden tegen elk feit begaan door derden. De autoriteiten hebben de plicht om burgers te beschermen, maar deze plicht houdt geenszins een resultaatsverbintenis in. Geen enkele rechtsstaat kan er overigens in slagen een absolute bescherming te bieden.

Aangaande uw vrees dat u zult worden aangehouden bij terugkeer naar Spanje en gerechtelijk zal vervolgd worden, dient opgemerkt te worden dat hierin geen aanwijzing kan worden gezien van vervolging in de zin van de Vluchtelingenconventie of van een onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van de definitie van subsidiaire bescherming. Het is immers een objectief vaststaand feit dat u uw land van herkomst bent ontvlucht met uw minderjarige dochter, terwijl u op dat moment niet over het hoederecht beschikte alsook dat u sindsdien ondergedoken leeft in België en u zodoende een inbreuk heeft gepleegd op de Spaanse wetgeving. Dat u zich hierdoor blootstelt aan gerechtelijke vervolging in Spanje en mogelijkerwijs strafrechtelijk veroordeeld zal worden, volstaat op zich niet om te besluiten dat u nood heeft aan internationale bescherming. Een soevereine staat heeft immers het recht om redelijke maatregelen te nemen om de in het land vigerende (straf)wetgeving te handhaven. Dit betekent geenszins automatisch dat er in dat geval ook sprake zou zijn van onrechtmatige vervolging, disproportionele bestraffing en/of dat uw grondrechten, waaronder het vermoeden van onschuld, het recht op een eerlijk en openbaar proces, het recht op een advocaat, en het recht om in beroep te gaan zouden worden geschonden. Gelet op het feit dat Spanje een EU-lidstaat is, mag ervan uit worden gegaan dat uw fundamentele rechten dienaangaande op afdoende wijze gewaarborgd zullen zijn.

Gelet op het geheel van bovenstaande vaststellingen moet worden geconcludeerd dat uw vrees dat uw dochter bij haar vader zal moeten verblijven en opnieuw misbruikt zal worden ongegrond is. U heeft verder niet aannemelijk gemaakt dat Spanje niet zou voldaan hebben aan de verplichtingen die het overeenkomstig het EVRM en het Handvest voor de Grondrechten is aangegaan. Evenmin heeft u aannemelijk gemaakt dat het gegeven dat u bij een terugkeer naar Spanje mogelijks strafrechtelijk zal vervolgd worden dient bestempeld te worden als een daad van vervolging in de zin van de Vluchtelingenconventie of als ernstige schade volgens de definitie van subsidiaire bescherming moet worden beschouwd.. Bijgevolg komt u niet in aanmerking voor de toekenning van de vluchtelingenstatus, noch voor de subsidiaire beschermingsstatus conform art. 48/4, §2, a) en b) van de Belgische Vreemdelingenwet.

De door u neergelegde stukken vermogen bovenstaande bevindingen niet te wijzigen:

Uw Spaanse identiteitskaart en deze van uw dochter staven jullie identiteit en nationaliteit, die niet wordt betwist door het CGVS.

De documenten van de VN doen geen afbreuk aan de bepalingen die zijn opgenomen in het hierboven besproken arrest van het Hooggerechtshof. Dat er mogelijks bepaalde (institutionele) tekortkomingen zijn geweest in de loop van de procedures en dat de VN-rapporteur felle kritiek uit op bepaalde aspecten van dergelijke procedures, bijvoorbeeld over de toepassing van het syndroom van 'ouderlijke vervreemding', wijzigt op zich niets aan het gegeven dat het hoederecht over uw dochter op heden niet is toegewezen aan haar vader, noch aan de vaststelling dat u alle mogelijke rechtsmiddelen waarin het Spaans nationaal recht voorziet heeft kunnen benutten. De transcriptie van een audiofragment van mevrouw R.A. met betrekking tot het onvermogen van de Spaanse staat om kinderen tegen geweld te beschermen, sluit aan bij de kritieken die door de VN-rapporteur werden geuit maar ook deze kritiek doet geen afbreuk aan hogervermelde vaststellingen. Hierbij dient nog opgemerkt dat deze informatie dateert van voor het arrest van het Hooggerechtshof.

De verschillende gerechtelijke stukken aangaande de procedures met betrekking tot de echtscheiding en het hoederecht doen evenmin afbreuk aan de bepalingen die zijn opgenomen in het hierboven besproken arrest van het Hooggerechtshof.

De verschillende gerechtelijke en politionele stukken aangaande de procedures met betrekking tot het partnergeweld, staven het bestaan van deze procedures. Het feit op zich dat uw partner wordt vervolgd in Spanje voor feiten van huiselijk geweld wordt door het CGVS niet in twijfel getrokken. Deze stukken bevestigen overigens de vaststelling dat u zich wel degelijk tot de Spaanse autoriteiten kan wenden met het oog op het verkrijgen van nationale bescherming.

De vele stukken met betrekking tot de procedures rond het seksueel misbruik (gerechtelijke stukken, politionele stukken, betrokkenheid van andere instanties, getuigenverklaringen, medisch-psychische

bewijsvoering, tekeningen en dagboekfragmenten van uw dochter e.d.), staven het feit dat verschillende gerechtelijke niveaus de zaak hebben behandeld tot op het niveau van het Grondwettelijk Hof. Dit wordt evenmin betwist door het CGVS. Uit de stukken blijkt dat u alle rechtsmiddelen hebt kunnen inzetten en dat u zodoende alle kansen hebt gehad om tegenbewijzen of tegenexpertises aan te voeren en kritiek te uiten op de aanpak van de autoriteiten. De vele stukken tonen dit aan. De talloze medische en psychologische rapporten van uw dochter hebben de Spaanse autoriteiten evenwel niet tot een andere beoordeling inzake het seksuele misbruik gebracht en u hebt het misbruik nooit objectief kunnen aantonen. Dat u inhoudelijk geen gelijk hebt gekregen betreft een appreciatie van de verschillende bevoegde Spaanse gerechtelijke instanties waarbij u ten overstaan van het Spaanse Grondwettelijk Hof niet hebt kunnen aantonen dat uw fundamentele rechten en deze van uw dochter werden geschonden in het kader van deze procedures. Hierbij moet aangestipt worden dat het Hooggerechtshof opmerkt dat werd vastgesteld dat u zelf een risico vormt voor het kind, onder andere door het kind op overmatige wijze bloot te stellen aan medische en psychologische onderzoeken (arrest nr. 984/2023, pg 17 in de Franse vertaling). Hoe dan ook doen de medische en psychische rapporten geen afbreuk aan hogervermelde argumentatie waaruit blijkt dat uw dochter op heden niet aan uw ex-echtgenoot is toegewezen.

De medische en psychologische rapporten inzake u zelf staven uw medisch-psychische problemen, maar wijzigen evenmin iets aan de hierboven gedane vaststellingen.

De afschriften van correspondentie tussen uw moeder en de organisaties ANAR en SOS Desaparecidos, tonen aan dat er communicatie plaatsvond tussen uw moeder en deze organisaties en dat er langs uw kant gevraagd werd om uw dochter niet te vermelden op een website waar vermiste kinderen worden gesignaleerd en dat de vader mogelijkerwijs druk zette op deze organisatie(s) om uw dochter net wel te signaleren en zich agressief opstelde naar deze organisatie(s) toe. Indien dit zo zou zijn staat het deze organisatie(s) vrij om klacht in te dienen tegen de vader van het kind. Dit wijzigt echter op zich niets aan hogervermelde argumentatie. Dat er een felle strijd woedt tussen u en de vader van het kind wordt immers niet betwist door het CGVS.

De brief door u opgesteld en gericht aan een afgevaardigde van de regering vormt geen objectief stuk dat iets zou kunnen wijzigen aan de hierboven gedane vaststellingen. Hetzelfde geldt voor de klacht ingediend door uw moeder.

De informatie die u verzamelde over de dreiging jegens u en uw moeder - screenshots uit onduidelijke bronnen (mogelijks Twitter/X of andere internetsites of applicaties) - kunnen een begin van bewijs vormen dat uw naam en deze van uw moeder online circuleren onder tegenstanders (antifeministische individuen of groeperingen). Deze informatie wijzigt niets aan het gegeven dat u in Spanje bescherming kunt vragen tegen dergelijke personen of groeperingen.

Met het schoolattest van uw dochter, dd. 20 november 2023, kan het CGVS geen rekening houden. De opsteller van het document is immers doorgehaald met zwarte stift en aan dergelijke geanonimiseerde verklaring kan dan ook geen bewijswaarde worden toegeschreven.

Het document dat werd opgesteld door mevrouw [M.], de psychologe die uw dochter hier in België begeleid, kan evenmin worden weerhouden ter staving. Dit attest, dat overigens een gesolliciteerd karakter vertoont, is immers grotendeel opgesteld op basis van verklaringen over het seksuele misbruik van uw dochter. Na grondig onderzoek van de Spaanse autoriteiten is evenwel gebleken dat deze beschuldigingen ongegrond zijn.

C. Conclusie

Op basis van de elementen uit uw dossier, verklaar ik uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk op basis van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 4° van de Vreemdelingenwet.”

1.4. De commissaris-generaal neemt op 5 januari 2024 vervolgens een beslissing tot weigering van de vluchtelingenstatus en tot weigering van de subsidiaire beschermingsstatus in hoofde van de dochter.

Dit is de tweede bestreden beslissing, die luidt als volgt:

“A. Feitenrelaas

Jij bent een Spaans staatsburger van Spaanse origine, geboren te Madrid [in] 2015. Jij verblijft in België samen met je moeder, [G.M.D.M.] [...]. Jouw vader heet [J.G.J.] en zou nog in Spanje verblijven. Jij hebt geen contact met jouw vader.

Op 6 september 2022 heb jij een verzoek om internationale bescherming ingediend. Gelet op jouw jeugdige leeftijd en je medisch-psychische situatie heeft jouw moeder in jouw naam jouw asielmotieven naar voor gebracht. Zij verklaarde het volgende:

[idem feitenrelaas eerste bestreden beslissing]

B. Motivering

Vooreerst moet worden opgemerkt dat het Commissariaat-generaal op grond van het geheel van de gegevens in jouw administratieve dossier, van oordeel is dat er in jouw hoofde, als begeleide minderjarige, bijzondere procedurele noden kunnen worden aangenomen. Om hier op passende wijze aan tegemoet te komen, werden er jou in het kader van de behandeling van je verzoek door het Commissariaat-generaal steunmaatregelen verleend. Meer bepaald werd het persoonlijk onderhoud afgenomen door een gespecialiseerde protection officer, die binnen de diensten van het Commissariaat-generaal een specifieke opleiding volgde. Aangezien jouw psychisch-medische situatie niet toeliet dat jij werd gehoord op het CGVS (zie: mailverkeer van jouw advocaat, doktersattest, verslag van de psycholoog) en gelet op jouw erg jonge leeftijd, kreeg jouw moeder de kans om in het kader van haar procedure om internationale bescherming jouw asielmotieven uiteen te zetten en documenten neer te leggen. Jouw moeder werd gehoord in bijzijn van jouw advocaat en haar vertrouwenspersoon, jouw psychologe mevrouw [M.]. Jouw advocaat en de vertrouwenspersoon hadden de mogelijkheid om opmerkingen te formuleren en documenten neer te leggen. Tot slot werd er bij de beoordeling van jouw nood aan internationale bescherming rekening gehouden met jouw jeugdige leeftijd en maturiteit, evenals met de algemene situatie in jouw land van herkomst. Gelet op wat voorafgaat kan in de gegeven omstandigheden redelijkerwijze worden aangenomen dat jouw rechten in het kader van onderhavige procedure gerespecteerd worden evenals dat je kan voldoen aan jouw verplichtingen.

Uit de verklaringen in het kader van jouw verzoek (zie: verklaring DVZ) en de neergelegde documenten blijkt dat jij net zoals jouw moeder de Spaanse nationaliteit bezit. Jouw moeder roept in jouw hoofde in dat ze vreest dat jij bij jouw vader zult moeten verblijven en dat jij opnieuw slachtoffer zult worden van geweld door jouw vader en dat jullie van elkaar zullen worden gescheiden en dat jouw gezondheid in gevaar zal komen door deze situatie (gehoorverslag CGVS, moeder, pg 7 en 8, vragenlijst CGVS moeder). Aangezien het verzoek om internationale bescherming van jouw moeder als niet-ontvankelijk wordt beschouwd, kan ten aanzien van jou evenmin worden besloten tot het bestaan van een gegronde vrees voor vervolging zoals voorzien in de Vluchtelingenconventie of een reëel risico op het lijden van ernstige schade zoals bepaald in de definitie van subsidiaire bescherming. In de beslissing genomen ten aanzien van jouw moeder wordt uitgelegd om welke redenen het verzoek als niet-ontvankelijk wordt beschouwd. Deze beslissing luidt als volgt:

[idem motieven eerste bestreden beslissing]

C. Conclusie

Op basis van de elementen uit uw dossier, verklaar ik uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk op basis van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 4° van de Vreemdelingenwet.

Ik vestig de aandacht van de staatssecretaris voor Migratie- en Asielbeleid op het feit dat u minderjarig bent en dat bijgevolg het Verdrag inzake de rechten van het kind van 20 november 1989, geratificeerd door België, op u moet worden toegepast."

2. Het verzoekschrift

In een enig middel wordt de schending aangevoerd van:

“o artikel 2 en 3 van het Verdrag voor de bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (hierna EVRM);

o artikel 1, A, (2), van het Internationaal verdrag betreffende de status van vluchtelingen van 28 juli 1951, goedgekeurd door de wet van 26 juni 1953;

o artikelen 60 en 61 van het Verdrag van de Raad van Europa van 11 mei 2011 inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld (hierna Verdrag van Istanbul);

o artikel 1, (2), van het Protocol betreffende de status van vluchtelingen van 31 januari 1967, goedgekeurd door de wet van 27 februari 1967;

o artikels 48/3, 48/4, 48/6, §§ 4 en 5, 48/7 en 62 van de Vreemdelingenwet;

o artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen;

o de motiveringsplicht, de algemene zorgvuldigheidsplicht, de onafhankelijkheidsplicht, de onpartijdigheidsplicht en het algemeen beginsel van behoorlijk bestuur.”

Verzoeksters gaan in op de motivering van de bestreden beslissingen over hun beschermingsverzoeken en trachten deze te weerleggen. Ze klagen daarbij aan dat de beslissing aangaande de dochter louter een “copy-paste” is van de beslissing aangaande de moeder en geen enkel geïndividualiseerd onderzoek bevat naar het hoger belang van de minderjarige dochter. Tevens gaan zij in op het wederzijds vertrouwensbeginsel. Zij stellen dat er concrete elementen zijn die wijzen op het feit dat er in casu niet meer kan worden uitgegaan van een vermoeden van vertrouwen in het Spaanse rechtstelsel en dat de tekortkomingen die door hen worden aangekaart niet zomaar kunnen worden weggevaagd.

Bij het verzoekschrift hoort een inventaris, een overzicht van bijna alle stukken die reeds bij het CGVS werden neergelegd alsook van een aantal nieuwe stukken die worden gevoegd (hierna: de inventaris). In totaal somt de inventaris 144 stukken op. De grote lijnen van deze inventaris kunnen als volgt worden weergegeven:

- A. Documenten met betrekking tot de tussenkomst van de Verenigde Naties: 11 stukken
- B. Juridische documenten
 - B.1 Juridische procedures – familiaal aspect: 11 stukken
 - B.2 Juridische procedures – strafrechtelijk aspect: 29 stukken
- C. Medische attesten en rapporten betreffende de dochter: 38 stukken
- D. Psychologische certificaten en rapporten
 - D.1. Psychologische certificaten en rapporten betreffende de dochter: 16 stukken
 - D.2. Psychologische certificaten en rapporten betreffende de moeder: 10 stukken
- E. Verslagen van de school van de dochter (door de adjunct-directeur van de kleuterschool (A.B.) en de directeur van de basisschool (Y.R.S.)): 7 stukken
- F. Varia: 7 stukken
- G. Tekeningen van de dochter: 3 stukken
- H. Belgische documenten en/of documenten verzameld sinds aankomst op Belgisch grondgebied: 8 stukken
- I. Documenten met betrekking tot beroep bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen: 4 stukken

De Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (hierna: de Raad) merkt op dat verzoeksters bij het CGVS ook andere stukken hebben voorgelegd die niet in de inventaris worden vermeld (zie AD CGVS, stuk 5, map met documenten).

3. Nota met opmerkingen

Op 5 februari 2024 legt de verwerende partij een nota met opmerkingen neer, overeenkomstig artikel 39/72, § 1 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (hierna: de Vreemdelingenwet), waarbij zij volhardt in haar beslissingen en antwoordt op het verzoekschrift. Tevens werpt de verwerende partij een exceptie van niet-ontvankelijkheid op wegens gebrek aan het rechtens vereiste actueel belang. Uit de gegevens van het rijksregister blijkt immers dat verzoeksters sinds 10 maart 2023 van ambtswege zijn afgevoerd uit de wettelijke registers. De verwerende partij verwijst naar artikel 39, § 7 van het koninklijk besluit van 8 oktober 1981 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen en stelt dat er aldus een vermoeden bestaat dat verzoeksters het Belgische grondgebied hebben verlaten, behoudens bewijs van het tegendeel. De verwerende partij voegt als bijlage bij de nota met opmerkingen een afschrift van het rijksregister toe.

4. Antwoorden op 's Raads vragen om inlichtingen en aanvullende nota's

4.1. Als antwoord op een vraag om inlichtingen, gesteld door de Raad op basis van artikel 39/62 van de Vreemdelingenwet, maakt de verwerende partij op 6 maart 2024 volgende stukken over:

- e-mail van 20 november 2023 van de Belgische Centrale Autoriteit voor internationale kinderontvoering, FOD Justitie als antwoord op een e-mail van 17 november 2023 uitgaande van de verwerende partij;
- arrest van het Spaanse Hoogerechtshof van 20 juni 2023, nr. 984/2023 met Franse vertaling.

4.2. Verzoeksters maken op 27 maart 2024 overeenkomstig artikel 39/76, § 1, tweede lid van de Vreemdelingenwet een eerste aanvullende nota over, waarbij volgende stukken worden gevoegd:

- een beëdigde vertaling naar het Nederlands van het verslag van 21 januari 2022 van de VN Speciale Rapporteur voor het recht van eenieder op het genot van de hoogst bereikbare standaard van lichamelijke en geestelijke gezondheid, de Speciale Rapporteur inzake foltering en andere wrede, onmenselijke of onterende behandeling of bestraffing, de Speciale Rapporteur inzake geweld tegen vrouwen en meisjes, de oorzaken en gevolgen ervan, en de Werkgroep Discriminatie van vrouwen en meisjes - ref. AL ESP 6/2021;

- een verzoekschrift ingediend bij het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (hierna: het EHRM) van 18 januari 2024.

4.3. Op 18 april 2024 maakt de verwerende partij een aanvullende nota over waarin wordt gesteld dat het Belgische Openbaar Ministerie op 17 april 2024 aan het CGVS een aanhoudingsbevel op naam van de moeder heeft overgemaakt. Een Europees aanhoudingsbevel, opgesteld in het Spaans, wordt als bijlage gevoegd.

4.4. Op 22 april 2024 maken verzoeksters een pleitnota over.

4.5. Als antwoord op een vraag om inlichtingen, gesteld door de Raad op basis van artikel 39/62 van de Vreemdelingenwet, maken verzoeksters eveneens op 22 april 2024 middels een tweede aanvullende nota de volgende stukken over:

- verzoekschrift van 25 september 2023 om dringende maatregelen ingediend op basis van artikel 1253ter/4, § 2 van het Gerechtelijk Wetboek bij de familierechtbank bij de Franstalige rechtbank van eerste aanleg te Brussel;
- vaststelling van de strafrechtelijke zitting op 25 juni 2024 te Madrid tegen J.J.G., de ex-echtgenoot van de moeder, wegens huiselijk geweld.

4.6. Ter terechtzitting leggen verzoeksters een derde aanvullende nota neer, gepaard met volgende stukken:

- brief van 22 april 2024 uitgaande van de organisatie Women's link Worldwide;
- brief van de tweede verzoekster, in casu de minderjarige dochter;
- beëdigde vertalingen naar het Frans van alle reeds neergelegde stukken.

5. Ontvankelijkheid

De verwerende partij doet ter terechtzitting afstand van de exceptie van niet-ontvankelijkheid die zij heeft aangevoerd in haar nota met opmerkingen, gelet op eerste verzoeksters persoonlijke aanwezigheid ter zitting.

6. De omstandigheden van de zaak

De zaak betreft een Spaanse moeder (eerste verzoekster) en haar minderjarige dochter (tweede verzoekster).

De moeder zou sinds haar relatie en haar huwelijk met J.J.G. in 2011 het slachtoffer zijn geweest van huiselijk geweld. Daarnaast zou de dochter seksueel zijn misbruikt door haar vader, J.J.G., en haar grootvader. Dit alles is uitgemond in een reeks juridische procedures in Spanje en in België.

Omdat verzoeksters menen dat zij geen doeltreffende bescherming van de Spaanse overheden kunnen krijgen tegen de daden van hun ex-echtgenoot/vader, zijn zij Spanje ontvlucht en hebben zij hun toevlucht in België gezocht. Deze vlucht heeft op zijn beurt geleid tot verschillende juridische procedures in België.

Aldus blijkt dat in deze zaak verschillende juridische procedures in verschillende rechtsdomeinen en op verschillende rechtsniveaus elkaar doorkruisen. Ze worden hierna kort geschetst.

6.1. Juridische procedures in Spanje: strafrechtelijk en burgerrechtelijk

A. Strafrechtelijke procedure inzake het vermoedelijk huiselijk geweld door J.J.G. ten aanzien van de moeder

Op 5 juli 2018 begeeft de moeder zich naar het Punto Municipal del Observatorio Regional de la Violencia de Género (het gemeentelijk punt van het Regionaal Observatorium voor gendergerelateerd geweld) waar ze vertelt over de fysieke en psychologische mishandeling door J.J.G. (inventaris, stuk D.5).

Op 21 maart 2019 dient de moeder een klacht in tegen J.J.G. en beslist het Juzgado de Violencia sobre la Mujer n° 3 de Madrid (Rechtbank van Geweld tegen Vrouwen nr. 3 te Madrid) om een contactverbod op te leggen aan J.J.G. (inventaris, stuk B.2.3).

In een risicobeoordelingsverslag van 21 maart 2019 oordeelt de politie dat een *“speciale combinatie van indicatoren”* aanwezig zijn die *“de waarschijnlijkheid dat de agressor zeer ernstig of dodelijk geweld zal gebruiken tegen het slachtoffer aanzienlijk verhogen”* en dat tevens een *“speciale combinatie van indicatoren”* aanwezig zijn die erop wijzen dat *“minderjarigen die van het slachtoffer afhankelijk zijn, zich in een bijzonder*

kwetsbare situatie bevinden” (inventaris, stuk B.2.4). Op 20 oktober 2020 wordt een nieuw verslag opgemaakt dat dit hoog risico wederom bevestigt (inventaris, stuk B.2.16). De moeder wordt door de Spaanse overheidsdiensten herhaaldelijk erkend als slachtoffer van gendergerelateerd geweld (inventaris, stuk B.2.9).

Als gevolg van de klacht van de moeder op 21 maart 2019, wordt een strafzaak aangespannen tegen J.J.G. Het onderzoek is inmiddels afgerond en het Spaanse Openbaar Ministerie vordert eind 2021 een gevangenisstraf van 5 jaar (inventaris, stuk B.2.20).

Er is een eerste strafrechtelijke zitting tegen J.J.G. op 25 juni 2024 te Madrid (stuk bij tweede aanvullende nota van verzoeksters).

B. Strafrechtelijke procedure inzake het vermoedelijk seksueel misbruik van de dochter door haar vader, J.J.G.

Op 20 februari 2019 legt de school van de dochter, zonder medeweten van haar ouders, klacht neer wegens vermoedelijk seksueel misbruik, waarop een strafrechtelijk onderzoek wordt geopend (inventaris, stuk B.2.1). De moeder vraagt herhaaldelijk beschermingsmaatregelen voor haar dochter tegen J.J.G., die evenwel telkens worden afgewezen.

Dit strafrechtelijk onderzoek wordt op 12 maart 2021 afgesloten na conclusie van de onderzoeksrechter dat het relaas van de dochter inzake het seksueel misbruik door haar vader, niet geloofwaardig is. Er is een buitenvervolginstelling van J.J.G en de zaak wordt geseponeerd.

Tegen deze buitenvervolginstelling wordt een beroep ingediend, maar dit beroep wordt op 29 maart 2022 afgewezen. Vervolgens wordt nog op 28 december 2022 een verzoekschrift ingediend bij het Spaanse Grondwettelijk Hof ('amparo constitucional') dat op 23 september 2023 evenwel niet-ontvankelijk wordt verklaard (inventaris, stuk B.2.28).

Op 18 januari 2024 dienen moeder en dochter een verzoekschrift in bij het EHRM waarbij zij de behandeling door de Spaanse overheden van hun klachten inzake het seksueel misbruik van de dochter aanklagen en de schending aanvoeren van de artikelen 3 en 8 in samenhang met artikel 14 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (hierna: EVRM) alsook protocol nr. 12 bij het EVRM (stuk bij eerste aanvullende nota van verzoeksters).

Er wordt nog opgemerkt dat uit de stukken voorgelegd door verzoeksters niet blijkt dat er ooit een klacht werd neergelegd tegen de grootvader, of dat deze ooit formeel in beschuldiging werd gesteld van seksueel misbruik van zijn kleindochter, dan wel het voorwerp is geweest van een gerechtelijk onderzoek waarbij besloten werd tot een buitenvervolginstelling. Ter terechtzitting stelt de moeder dat een procedure tegen de grootvader niet mogelijk is omwille van zijn positie en aanzien.

C. Echtscheiding en verblijfsregeling

Op 7 juni 2019 wordt middels een gerechtelijke beslissing het exclusief verblijf van de dochter aan de moeder toegewezen, met een toestemming om naar [x] te verhuizen waarbij wordt voorzien dat de dochter dagelijkse videogesprekken houdt met haar vader, J.J.G.

J.J.G. zet op 12 juli 2019 de echtscheidingsprocedure in.

Op 23 juli 2021 wordt het echtscheidingsvonnis gewezen (inventaris, stuk B.1.1). Daarin wordt het exclusief verblijf van de dochter aan haar vader, J.J.G, toegekend met een omgangsrecht voor de moeder. In het vonnis wordt aangegeven dat er weliswaar nog twee strafrechtelijke onderzoeken hangende zijn, met name vermoedelijk huiselijk geweld ten aanzien van de moeder alsook vermoedelijk seksueel misbruik ten aanzien van de dochter. Wat betreft het vermoedelijk seksueel misbruik zijn er naar oordeel van de rechtbank geen gegronde aanwijzingen dat dit effectief heeft plaatsgevonden. De verslagen van de psychologen aangesteld door de rechtbank en het verslag van de gerechtelijke politie van de Guardia Civil stellen dat het relaas van de dochter, zoals uiteengezet tijdens een verhoor op 25 september 2020, ongeloofwaardig voorkomt en dat haar getuigenis onsamenhangend en inconsistent is. Wat betreft het vermoedelijk huiselijk geweld stelt het vonnis dat het lopende strafrechtelijk onderzoek niet belet om, in het licht van andere elementen, de toewijzing van het exclusief verblijf van de dochter aan de vader, J.J.G., passend te achten aangezien er geen contactverbod met de dochter werd opgelegd. Tot slot wordt geconcludeerd dat de moeder de contacten tussen J.J.G. en de dochter belemmert, hetgeen in strijd wordt geacht met het belang van de dochter.

Omdat de moeder meent dat het vonnis impliciet steunt op een toepassing van het oudervervreemding-syndroom, een betwist psychopathologisch syndroom, en zij kritische bedenkingen heeft bij de onderzoeks- en bevragingstechnieken gehanteerd door de gerechtspychologen en de politie alsook bij de onafhankelijkheid van de gerechtspychologen wegens hun band met haar schoonvader die hun diensthoofd is, neemt zij contact op met de Verenigde Naties.

Na onderzoek van haar dossier dienen de VN Speciale rapporteur voor het recht van eenieder op de hoogst haalbare standaard van lichamelijke en geestelijke gezondheid, de VN Speciale rapporteur over marteling en andere wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing, de VN Speciale rapportrice over geweld tegen vrouwen, zijn oorzaken en zijn gevolgen en de Werkgroep discriminatie tegen vrouwen en meisjes op 21 januari 2022 een gezamenlijk verslag in, gericht aan de Spaanse overheid. In dit verslag vatten de vier Speciale Rapporteurs het dossier van verzoeksters samen en uiten zij hun bezorgdheid over de behandeling van deze zaak in het bijzonder en over de structurele problemen in het Spaanse rechtssysteem, o.m. het blijvend gebruik van het zgn. oudervervreemdingssyndroom, in het algemeen (ref. AL ESP 6/2021, inventaris, stuk A.2).

De moeder tekent beroep aan tegen het echtscheidingsvonnis van 23 juli 2021 dat het exclusief verblijf van de dochter aan J.J.G. toevertrouwt. Dit beroep wordt op 7 februari 2022 verworpen en het eerdere echtscheidingsvonnis wordt bevestigd (inventaris, stukken B.1.2, B.1.3 en B.1.6).

J.J.G. onderneemt stappen om de uitvoering te eisen van de gerechtelijke beslissingen aangaande het verblijf van zijn dochter (inventaris, stuk B.1.7). Nadat de Spaanse politie met een rechterlijk bevel de dochter op school komt zoeken, besluit de moeder niet langer in Spanje te kunnen blijven omdat ze vreest dat haar dochter aan J.J.G. wordt toegewezen en opnieuw zou worden misbruikt.

De moeder dient een beroep in bij het Spaanse Hooggerechtshof tegen het arrest van 7 februari 2022. Het Spaanse Hooggerechtshof hervormt op 20 juni 2023 het voormeld arrest gedeeltelijk en wijst het exclusief verblijf van de dochter tijdelijk en voorlopig toe aan haar paternale tante en dit als tijdelijke bijzondere maatregel die zal worden opgevolgd door het Hof (inventaris, stuk B.1.10). Zowel de moeder als J.J.G., de vader, worden door het Spaanse Hooggerechtshof heden niet in staat geacht om op adequate wijze het verblijf van de dochter op zich te nemen. In het geval van J.J.G. argumenteert het Hof dat het verblijf hem niet wordt toegewezen, omdat dit niet te verenigen valt met het hoger belang van het kind gezien de huidige situatie. Zo wordt hij nog vervolgd voor gewelddadig gedrag, feiten waarvoor het Spaanse Openbaar Ministerie 5 jaar celstraf vordert. Verder is zijn band met de dochter al gedurende vier jaar totaal doorbroken en groeit het kind reeds vier jaar op denkende dat haar vader haar kwaad heeft gedaan, wat een terugkeer van het kind bij haar vader verhindert. Wat de moeder betreft, acht het Hof haar op heden ongeschikt om het verblijf over de dochter op te nemen, omdat zij de gerechtelijke beslissingen herhaaldelijk en manifest niet heeft nageleefd, omdat zij elke relatie tussen de dochter en J.J.G. heeft verhindert en omwille van de psychopathologische schade die in hoofde van de dochter kan ontstaan doordat het kind opgroeit denkende dat haar vader haar misbruikt heeft. Verder benadrukt het Hof dat de moeder tot op heden wordt gezocht, dat de verblijfplaats van de dochter niet bekend is en dat de dochter is weggerukt uit haar familiale en sociale omgeving sinds maart-april 2022. Het Hof kent de ouders tenslotte het recht toe om een passende wijziging van de maatregelen te vragen, indien de omstandigheden zodanig worden hersteld dat zij het gezag over het kind kunnen uitoefenen onder omstandigheden die een goede uitoefening van de op hen rustende beschermingstaken waarborgen.

Het Spaanse Hooggerechtshof heeft deze beoordeling moeten maken zonder rechtstreeks contact met verzoeksters en J.J.G. Zij waren niet persoonlijk aanwezig ter zitting, maar werden elk vertegenwoordigd door een advocaat.

Tegen deze uitspraak van het Spaanse Hooggerechtshof heeft de moeder beroep ('recurso de amparo') aangetekend bij het Spaanse Grondwettelijk Hof op 17 november 2023 (inventaris, stuk B.1.11). Ter terechtzitting duidt de moeder dat in deze nog geen oordeel is geveld.

6.2. Juridische procedures in België

A. Procedure bij de familierechtbank bij de Franstalige rechtbank van eerste aanleg te Brussel

In het verzoekschrift maken verzoeksters melding van een hangende procedure voor de familierechtbank, die werd ingeleid op 8 januari 2024. Zij stellen wat volgt: *"tijdens deze procedure heeft het OM melding gemaakt van een Europees aanhoudingsmandaat ten opzichte van mevrouw. Het Openbaar ministerie heeft tot op heden geen gevolg gegeven aan dit mandaat, gezien de procedure hangende voor de Belgische familierechtbank"*.

Op vraag van de Raad (op grond van artikel 39/62 van de Vreemdelingenwet), voegen zij het verzoekschrift dat werd ingediend bij de familierechtbank toe bij hun tweede aanvullende nota van 22 april 2024.

In dit verzoekschrift, dat op 25 september 2023 werd neergelegd bij de familierechtbank bij de Franstalige rechtbank van eerste aanleg te Brussel, vraagt de moeder op grond van artikel 1253ter/4, § 2 van het Gerechtelijk Wetboek dringende maatregelen op te leggen en voor recht te zeggen dat (i) zij over het exclusief ouderlijk gezag over haar dochter zal beschikken; (ii) dat haar dochter bij haar gedomicilieerd en ingeschreven zal staan en dat zij fiscaal te haren laste zal zijn; (iii) zij over het exclusief verblijf van haar

dochter zal beschikken; (iv) dat J.J.G. het verbod wordt opgelegd om het Belgische grondgebied met de dochter te verlaten zonder voorafgaand akkoord van de moeder; (v) dat het verbod wordt opgelegd aan J.J.G. om de dochter te bezoeken alsook om met haar contact op te nemen; (vi) dat zij de onderhoudsuitkering voor de dochter zal ontvangen; (vii) het recht voorbehouden wordt om te oordelen omtrent de onderhoudsuitkering; en (viii) J.J.G. wordt veroordeeld tot het betalen van de buitengewone kosten begroot op 100 euro/maand.

Ter terechtzitting duiden verzoeksters' advocaten dat de inleidingszitting plaatsvond op 8 januari 2024, dat er nog geen conclusiekalender werd opgesteld en dat de zaak reeds tweemaal werd uitgesteld, eerst naar de zitting van 16 april 2024 en vervolgens naar de zitting van 10 juni 2024. De heer J.J.G. was, in tegenstelling tot de moeder, aanwezig op de twee zittingen die tot heden reeds hebben plaatsgevonden. De advocaten leggen nog uit dat de voorzitter van de familierechtbank de aanwezigheid van de moeder heeft gevraagd alsook dat het verleende uitstel het gevolg is van het verzoek tot terugkeer, uitgaande van de paternale tante van de dochter, dat werd overgemaakt aan de Belgische Centrale Autoriteit op grond van het Verdrag inzake de burgerrechtelijke aspecten van internationale ontvoering van kinderen, 's Gravenhage, van 25 oktober 1980 (hierna: het Haags Kinderontvoeringsverdrag) en waarvan de familierechtbank de uitkomst afwacht.

B. Procedure ingeleid door de Belgische Centrale Autoriteit

Uit mailverkeer dat de verwerende partij op 6 maart 2024 overmaakt, naar aanleiding van een verzoek om inlichtingen van de Raad, blijkt dat de verwerende partij op 17 november 2023 contact opneemt met de Dienst Internationale Samenwerking in burgerlijke zaken van de FOD Justitie naar aanleiding van de beschermingsverzoeken van verzoeksters en dit in toepassing van artikel 57/7 van de Vreemdelingenwet. Ter terechtzitting beaamt de verwerende partij dat bij een vermoeden van kinderonvoering er een plicht is om dit aan de betrokken overheden te signaleren.

Op 20 november 2023 laat de betrokken contactpersoon aan de verwerende partij weten op de hoogte te zijn van het dossier dat reeds wordt opgevolgd. Deze contactpersoon deelt mee dat de Spaanse Centrale Autoriteit op grond van het Haagse Kinderontvoeringsverdrag de Belgische Centrale Autoriteit heeft gevraagd met een terugkeerverzoek inzake de minderjarige dochter, uitgaande van haar tante. De contactpersoon verwijst hierbij naar het arrest van het Spaanse Hooggerechtshof van 20 juni 2023. Verder geeft de contactpersoon mee dat het terugkeerverzoek werd overgemaakt aan het parket te Brussel met de vraag om de moeder en de dochter te lokaliseren en de moeder te verhoren over het terugkeerverzoek en over een vrijwillige terugkeer van de dochter naar Spanje. De resultaten van dit onderzoek worden afgewacht.

Ter terechtzitting lichten de advocaten van verzoeksters toe dat ze in december 2023 zelf de Belgische Centrale Autoriteit hebben aangeschreven opdat de moeder kon worden gehoord zonder haar adres mee te geven. Zulk schrijven ligt evenwel niet voor. Verder stellen de advocaten dat het parket nog niets lijkt te hebben gedaan in deze zaak, zij hieromtrent verder niets meer hebben vernomen en aldus in het ongewisse blijven over de stand van zaken.

C. Europees aanhoudingsbevel

In het verzoekschrift wordt vermeld dat tijdens de procedure voor de familierechtbank te Brussel het Belgisch Openbaar Ministerie tevens melding heeft gemaakt van een Europees aanhoudingsbevel ten aanzien van de moeder. Volgens het verzoekschrift heeft het Belgisch Openbaar Ministerie tot op heden geen gevolg gegeven aan dit bevel wegens de hangende procedure voor de Belgische familierechtbank.

Op 18 april 2024 deelt de verwerende partij, via een aanvullende nota, mee dat het Belgische Openbaar Ministerie op 17 april 2024 aan het CGVS een aanhoudingsbevel op naam van de moeder heeft overgemaakt. Een Europees aanhoudingsbevel, opgesteld in het Spaans en ondertekend op 19 september 2023, wordt als bijlage gevoegd, evenwel zonder enige vertaling. Verzoeksters nemen hiervan kennis ter terechtzitting aangezien de aanvullende nota van de verwerende partij, door de griffie overgemaakt via aangetekend schrijven, hen nog niet had bereikt.

Na de sluiting van de debatten, delen de advocaten van verzoeksters op 24 april 2024 mee dat de moeder, na de terechtzitting bij de Raad op 23 april 2024, werd aangehouden in het kader van dit Europees aanhoudingsbevel en vervolgens onder voorwaarden werd vrijgelaten door de onderzoeksrechter, omdat ze niet wordt beschouwd als een gevaar.

D. Verzoeken om internationale bescherming in België

Verzoeksters dienen op 6 september 2022 beschermingsverzoeken in. Op 5 januari 2024 neemt de verwerende partij de bestreden beslissingen tot weigering van de vluchtelingenstatus en de subsidiaire beschermingsstatus, waartegen verzoeksters het thans voorliggende beroep hebben ingediend.

Dit beroep is momenteel ook de enige procedure die verzoeksters voor de Raad hangende hebben. De beoordeling van het beroep behoort krachtens artikel 39/1 van de Vreemdelingenwet tot de exclusieve bevoegdheid van de Raad. De Raad doet verder geen uitspraak over de juridische vraagstellingen die thans hangende zijn voor andere hoven en rechtbanken.

7. Behandeling van beschermingsverzoeken ingediend door Unieburgers: wettelijk kader

7.1. Protocol nr. 24 inzake asiel voor onderdanen van lidstaten van de Europese Unie, bij het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (Geconsolideerde versie van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, *Pb.C.* 26 oktober 2021, afl. 326, p. 305-306) bepaalt het volgende:

“Enig artikel

Het niveau van bescherming van de fundamentele rechten en vrijheden in de lidstaten van de Europese Unie in aanmerking nemend, beschouwen de lidstaten elkaar als veilige landen van oorsprong voor alle juridische en praktische doeleinden in verband met asielzaken. Dienovereenkomstig kan een asielaanvraag van een onderdaan van een lidstaat door een andere lidstaat uitsluitend in aanmerking worden genomen of ontvankelijk worden verklaard in de volgende gevallen:

a) indien de lidstaat waarvan de aanvrager onderdaan is na de inwerkingtreding van het Verdrag van Amsterdam maatregelen neemt met gebruikmaking van de bepalingen van artikel 15 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, waarbij op zijn grondgebied wordt afgeweken van zijn verplichtingen uit hoofde van dat Verdrag;

b) indien de in artikel 7, lid 1, van het Verdrag betreffende de Europese Unie bedoelde procedure op gang is gebracht en totdat de Raad, of in voorkomend geval de Europese Raad hieromtrent een besluit heeft genomen ten aanzien van de lidstaat waarvan de aanvrager onderdaan is;

c) indien de Raad overeenkomstig artikel 7, lid 1, van het Verdrag betreffende de Europese Unie een besluit heeft vastgesteld ten aanzien van de lidstaat waarvan de aanvrager onderdaan is of indien de Europese Raad overeenkomstig artikel 7, lid 2, van dat Verdrag een besluit heeft vastgesteld ten aanzien van de lidstaat waarvan de aanvrager onderdaan is;

d) indien een lidstaat hiertoe eenzijdig besluit in verband met de aanvraag van een onderdaan van een andere lidstaat; in dat geval wordt de Raad onvervuld op de hoogte gesteld; de aanvraag wordt behandeld op basis van het vermoeden dat zij duidelijk ongegrond is zonder op enigerlei wijze, in welk geval dan ook, van invloed te zijn op de beslissingsbevoegdheid van de lidstaat.”

7.2. België heeft bij dit Protocol volgende verklaring afgelegd:

“Bij de goedkeuring van het Protocol inzake asiel voor onderdanen van lidstaten van de Europese Unie verklaart België dat het, in overeenstemming met zijn verplichtingen uit hoofde van het Verdrag van Genève van 1951 en het Protocol van New York van 1967, conform punt d) van het enig artikel van dit Protocol, elk asielverzoek door een onderdaan van een andere lidstaat afzonderlijk zal behandelen.” (Wet van 10 augustus 1998 houdende instemming met het verdrag van Amsterdam houdende wijziging van het verdrag betreffende de Europese Unie, de verdragen tot oprichting van de Europese Gemeenschappen en sommige bijhorende akten, Bijlage, Protocolen A, B, C en D, en slotakte, gedaan te Amsterdam op 2 oktober 1997, *BS* 30 april 1999).

7.3. Artikel 57/6 van de Vreemdelingenwet werd bij artikel 58 van de wet van 15 september 2006 vervangen, waardoor het mogelijk werd om een verzoek om internationale bescherming ingediend door een Unieburger niet in overweging te nemen wanneer uit zijn verklaring niet duidelijk blijkt dat er, wat hem betreft, een gegronde vrees voor vervolging bestaat in de zin van het internationaal Verdrag betreffende de status van vluchtelingen, ondertekend te Genève op 28 juli 1951, zoals bepaald in artikel 48/3 van de Vreemdelingenwet of dat er zwaarwegende gronden zijn om aan te nemen dat hij een reëel risico loopt op het lijden van ernstige schade, zoals bepaald in artikel 48/4 van de Vreemdelingenwet.

Uit de voorbereidende werken blijkt dat deze bepaling oneigenlijk gebruik van de asielprocedure wil vermijden, met name *“dat het instituut van het asiel voor andere doeleinden dan die waarvoor het bedoeld is wordt gebruikt, zoals ook al werd bevestigd in het Protocol inzake asiel voor onderdanen van lidstaten van de Europese Unie, dat door het Verdrag van Amsterdam werd toegevoegd aan het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap (Publicatieblad van de EG, C340, 10 november 1997). Er moet echter worden gepreciseerd dat, met het oog op de verklaring die door België ter gelegenheid van de goedkeuring van het voornoemd protocol werd afgelegd, de asielaanvragen van de burgers van de Europese Unie verder op*

individuele wijze zullen worden behandeld. Het feit van E.U.-onderdaan te zijn leidt dus niet automatisch tot het niet in aanmerking nemen van de asielaanvraag. Indien uit dit individueel onderzoek echter blijkt dat de aanvrager geen elementen voorlegt die aantonen dat hij vervolgd wordt of een reëel risico loopt op het lijden van ernstige schade, zal zijn aanvraag niet in overweging genomen worden door de CGVS.” (Parl.St., Kamer, 2005-2006, DOC 51-2478/001, p. 113-115).

Het Grondwettelijk Hof achtte het verschil in behandeling tussen beschermingsverzoeken van de Unieburgers en derdelanders gerechtvaardigd: *“Het verschil in behandeling van vreemdelingen berust op een objectief criterium, namelijk het feit of de aanvrager al dan niet onderdaan is van een EU-lidstaat of van een Staat die partij is bij een Toetredingsverdrag tot de Europese Unie. Het komt tegemoet aan een wettige bekommernis van de wetgever, namelijk te vermijden dat misbruik wordt gemaakt van de asielprocedure en te voorkomen dat België een aantrekkingspool wordt voor dergelijke aanvragen tot het verkrijgen van de vluchtelingenstatus of de subsidiaire beschermingsstatus door onderdanen van EU-lidstaten of van een Staat die partij is bij een Toetredingsverdrag tot de Europese Unie. Dat verschil in behandeling is redelijk verantwoord. Het gaat immers om onderdanen van Staten die alle partij zijn bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens waarnaar artikel 6 van het EG-Verdrag verwijst, zodat ervan kan worden uitgegaan dat de fundamentele rechten van de betrokkenen er niet zullen worden geschonden, minstens dat de betrokkenen er over de nodige mogelijkheden van beroep zouden beschikken indien dat wel het geval zou zijn. Overeenkomstig het voorbehoud dat België heeft gemaakt bij het Protocol bij het Verdrag van Amsterdam zullen alle dossiers individueel worden onderzocht. Tevens blijkt uit de tekst zelf van de bestreden bepaling dat moet worden nagegaan of er een gegronde vrees voor vervolging bestaat of dat er zwaarwegende gronden zijn om aan te nemen dat er een reëel risico op het lijden van ernstige schade bestaat, die vereisen dat de betrokkene respectievelijk als vluchteling wordt erkend of dat hem de subsidiaire beschermingsstatus wordt toegekend, zodat ook de in het middel aangehaalde verdragsbepalingen worden geëerbiedigd.” (GwH 26 juni 2008, nr. 95/2008, B.81-B.84).*

7.4. Huidig artikel 57/6, § 3, eerste lid, 4° van de Vreemdelingenwet, zoals gewijzigd door de wet van 21 november 2017 en op grond waarvan de bestreden beslissingen werden genomen, luidt als volgt:

“§ 3. De Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen kan een verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk verklaren wanneer :

[...] 4° de verzoeker een onderdaan is van een lidstaat van de Europese Unie of van een staat die partij is bij een Toetredingsverdrag tot de Europese Unie dat nog niet in werking is getreden, tenzij hij elementen naar voor brengt waaruit blijkt dat hij in de voormelde lidstaat of staat zal worden blootgesteld aan vervolging of ernstige schade; [...]”

In de parlementaire voorbereiding wordt hierover het volgende gesteld:

“In het geval van een verzoek dat wordt ingediend door een onderdaan van een EU-lidstaat of kandidaat EU-lidstaat, kan eveneens overgegaan worden tot de niet-ontvankelijkheid van de asielaanvraag. Gezien (kandidaat)-lidstaten immers bijzonder hoge normen inzake mensenrechten in acht nemen, bestaat het vermoeden dat onderdanen uit deze (kandidaat)-lidstaten geen nood hebben aan internationale bescherming. Dit is een weerlegbaar vermoeden, zoals ook reeds wordt weergegeven in het huidige artikel 57/6, eerste lid, 2°.

In navolging van het advies van de Raad van State wordt dit “weerlegbaar vermoeden” eveneens uitdrukkelijk opgenomen in artikel 57/6, § 3, 4°.

Vooraleer een besluit te nemen over de al dan niet ontvankelijkheid van zijn verzoek om internationale bescherming stelt de Commissaris-generaal de verzoeker in de gelegenheid zijn standpunt hieromtrent uiteen te zetten. Daartoe organiseert hij een persoonlijk onderhoud met de verzoeker.” (Parl.St. Kamer, 2016-17, nr. 54-2548/001, p. 106 en 228-229).

7.5. De behandeling van beschermingsverzoeken van Unieburgers vertrekt aldus van het beginsel van wederzijds vertrouwen.

Vooreerst wordt benadrukt dat krachtens artikel 51 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie (hierna: het Handvest), de bepalingen van het Handvest van toepassing zijn wanneer lidstaten bepalingen van Unierecht ten uitvoer brengen, quod in casu, gelet op protocol nr. 24 bij het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

Het Unierecht steunt op de fundamentele premisse dat elke lidstaat met alle andere lidstaten een reeks gemeenschappelijke waarden deelt waarop de Unie berust, en dat elke lidstaat erkent dat de andere lidstaten deze waarden met hem delen, zoals is bepaald in artikel 2 van het Verdrag betreffende de Europese Unie (hierna: het VEU). Deze premisse impliceert en rechtvaardigt dat de lidstaten er onderling op vertrouwen dat de andere lidstaten deze waarden erkennen en het Unierecht, dat deze waarden ten uitvoer brengt, dus in acht nemen, en dat hun respectieve nationale rechtsordes in staat zijn een effectieve en gelijkwaardige bescherming te bieden van de in het Handvest erkende grondrechten, met name in de artikelen 1 en 4 van

het Handvest, waarin een van de fundamentele waarden van de Unie en haar lidstaten is vastgelegd (HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, *Ibrahim*, pt. 83).

Het beginsel van wederzijds vertrouwen vereist aldus dat elk van de lidstaten, behoudens uitzonderlijke omstandigheden, ervan uitgaat dat alle andere lidstaten het Unierecht en, meer in het bijzonder, de door dat recht erkende grondrechten in acht nemen (HvJ 22 februari 2022, gevoegde zaken C-562/21 PPU en C-563/21 PPU, *X en Y*, pt. 40). Dit beginsel van wederzijds vertrouwen laat toe om de betrokken procedures in de lidstaten doeltreffend en snel te laten verlopen.

Dit beginsel van wederzijds vertrouwen is echter niet absoluut, zoals duidelijk blijkt uit de rechtspraak van het Hof van Justitie. Het Hof heeft herhaaldelijk de contouren geschetst van bepaalde omstandigheden waarin het beginsel van wederzijds vertrouwen kan worden opzij geschoven.

Zo wordt bijvoorbeeld in het kader van de Verordening nr. 44/2001/EG van de Raad van 22 december 2000 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, aanvaard dat het vertrouwensbeginsel kan worden opzijgeschoven, als na een algemene beoordeling van de procedure en op basis van alle relevante omstandigheden blijkt dat de buitenlandse beslissing een kennelijke en buitensporige schending vormt van het recht op een eerlijk proces van de verweerder doordat daartegen geen zinvol en effectief rechtsmiddel kan worden aangevoerd (HvJ 6 september 2021, C-619/10, *Trade Agency Ltd.*, pt. 62).

Wat betreft de toepassing van de Verordening nr. 604/2013/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een verzoek om internationale bescherming dat door een onderdaan van een derde land of een staatloze bij een van de lidstaten wordt ingediend, oordeelt het Hof dat het algemene en absolute verbod op onmenselijke en vernederende behandeling, neergelegd in artikel 4 van het Handvest, de overdracht van een asielzoeker aan een lidstaat uitsluit telkens wanneer er ernstige, op feiten berustende gronden bestaan om aan te nemen dat de asielzoeker een dergelijk risico zal lopen bij zijn overdracht of als gevolg daarvan (HvJ 19 maart 2019, C-163/17, *Jawo*, pt. 87).

Ook het wederzijds vertrouwen dat de behandeling van personen die internationale bescherming genieten in elke lidstaat in overeenstemming is met de vereisten van het Handvest, kan worden weerlegd wanneer er sprake is van een ernstig risico op een onmenselijke of vernederende behandeling in geval van terugkeer naar de lidstaat die de betrokken asielzoeker reeds internationale bescherming heeft verleend (HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, *Ibrahim*, pt. 81-101).

Tot slot heeft het Hof wat betreft de uitvoering door een andere lidstaat van een Europees aanhoudings-bevel op grond van het Kaderbesluit van de Raad van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten, ook gesteld dat de uitvoerende lidstaat bij wijze van uitzondering kan weigeren om gevolg te geven aan het aanhoudingsbevel wanneer de persoon tegen wie dat aanhoudingsbevel is uitgevaardigd, in geval van overlevering aan de rechterlijke autoriteit die het bevel heeft uitgevaardigd, een reëel gevaar loopt dat zijn grondrecht op een eerlijk proces zal worden aangetast (HvJ 22 februari 2022, gevoegde zaken C-562/21 PPU en C-563/21 PPU, *X en Y*, pt. 46). In hetzelfde kader van het Europees aanhoudingsbevel oordeelde het Hof dat de uitvoerende rechterlijke autoriteiten van de overlevering kunnen afzien wanneer de over te leveren persoon in de uitvaardigende staat wegens de detentieomstandigheden in die staat een reëel gevaar loopt om te worden onderworpen aan een onmenselijke of vernederende behandeling, of wanneer in de uitvaardigende staat een reëel gevaar dreigt dat het grondrecht op een eerlijk proces wordt geschonden wegens structurele gebreken wat betreft de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht in die staat (HvJ 5 april 2016, gevoegde zaken C-404/15 en C-659/15 PPU, *Aranyosi en Căldăraru*; HvJ 25 juli 2018, C-216/18 PPU, *LM*).

Uit wat voorafgaat blijkt aldus dat het beginsel van wederzijds vertrouwen kan worden weerlegd wanneer er ernstige, op feiten berustende gronden bestaan om aan te nemen dat een Unieburger bij een terugkeer naar zijn land van herkomst een reëel risico loopt op een schending van zijn grondrechten, met name een schending van het absoluut verbod op onmenselijke behandeling en het recht op een eerlijk proces.

In het kader van grondrechten zijn ook een aantal internationale verdragen relevant. Zo is er het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen (hierna: CEDAW), dat op 18 december 1979 is vastgesteld door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties, op 3 september 1981 in werking is getreden en door alle EU-lidstaten is bekrachtigd. Het Comité voor de uitbanning van discriminatie van vrouwen, dat belast is met het toezicht op de uitvoering van het CEDAW, heeft verduidelijkt dat dit verdrag de internationale wettelijke beschermingsregeling voor vrouwen en meisjes versterkt en vervolledigt, ook in de context van vluchtelingen. Verder wordt gewezen op het Verdrag van Istanbul, dat de Europese Unie sinds 1 oktober 2023 bindt, en waarvan artikel 60, lid 1 bepaalt dat gender-gerelateerd geweld tegen vrouwen moet worden erkend als een vorm van vervolging in de zin van artikel 1, onder A, punt 2 van het Verdrag van Genève. Ten tweede moeten de verdragsluitende partijen krachtens dat artikel 60, lid 2

waarborgen dat elk van de gronden van vervolging uit dat verdrag op gender- sensitieve wijze wordt uitgelegd en dat, indien wordt vastgesteld dat er op basis van een of meer van deze gronden reden is voor vrees voor vervolging, de aanvragers de vluchtelingenstatus wordt toegekend.

7.6. Volgens artikel 48/3, § 2, 2de lid, f) van de Vreemdelingenwet kunnen daden van vervolging de vorm aannemen van daden van genderspecifieke of kindspecifieke aard.

De aandacht voor kinderen in het kader van internationale bescherming komt verder tot uiting in het beginsel van het hoger belang van het kind.

8. Het beginsel van het hoger belang van het kind in het kader van een beschermingsverzoek

Artikel 57/1, § 4 van de Vreemdelingenwet luidt als volgt: *“Het hoger belang van het kind is een doorslaggevende overweging die de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen moet leiden tijdens het onderzoek van het verzoek om internationale bescherming.”*

Artikel 24 van het Handvest, dat hier eveneens van toepassing is, bepaalt in lid 2 dat *“bij alle handelingen in verband met kinderen, ongeacht of deze worden verricht door overheidsinstanties of particuliere instellingen, [...] de belangen van het kind een essentiële overweging [vormen]”*.

Het hoger belang van het kind moet niet enkel in aanmerking worden genomen bij de inhoudelijke beoordeling van beschermingsverzoeken met betrekking tot kinderen, maar moet ook, middels specifieke procedurele waarborgen, van invloed zijn op de besluitvormingsprocedure die tot die beoordeling leidt. Zoals het VN Comité voor de Rechten van het Kind van de Verenigde Naties heeft opgemerkt, verwijst de uitdrukking *“het belang van het kind”* immers tegelijkertijd naar een materieel recht, een procedureregel en een fundamenteel interpretatief rechtsbeginsel (zie Algemene commentaar nr. 14 (2013) van 29 mei 2013 van het Comité voor de Rechten van het Kind over het recht van het kind om zijn of haar belang een eerste overweging te laten vormen (artikel 3, lid 1 van het Verdrag inzake de rechten van het kind, New York van 20 november 1989), CRC/C/GC/14, punt 6).

Bij de beoordeling van het hoger belang van het kind in een procedure voor internationale bescherming moet met name terdege rekening worden gehouden met het beginsel van eenheid van gezin, het welzijn en de sociale ontwikkeling van het kind – waartoe zijn gezondheid, zijn gezinssituatie en zijn opvoeding behoren – en met overwegingen van veiligheid.

In deze bepaalt artikel 48/6, § 5, c) van de Vreemdelingenwet dat de beoordeling van een verzoek om internationale bescherming op individuele basis moet plaatsvinden en rekening houdt met onder meer de leeftijd van de verzoeker, teneinde te beoordelen of op basis van zijn persoonlijke omstandigheden, de daden waaraan hij is blootgesteld of zou kunnen worden blootgesteld, met vervolging of ernstige schade overeenkomen. Zoals reeds vermeld, in dit verband preciseert artikel 48/3, § 2, 2de lid, f) van de Vreemdelingenwet dat een dergelijke daad van vervolging onder meer de vorm kan aannemen van een daad *“van kindspecifieke aard”*.

Uit dit alles volgt dat, wanneer de persoon die om internationale bescherming verzoekt minderjarig is, de verwerende partij in het kader van een individuele beoordeling van diens verzoek om internationale bescherming noodzakelijkerwijs rekening moet houden met het hoger belang van deze minderjarige. De verwerende partij kan niet beslissen over een verzoek om internationale bescherming ingediend door een minderjarige, zonder het hoger belang van deze minderjarige in het kader van een individuele beoordeling concreet te hebben vastgesteld.

Het zorgvuldigheidsbeginsel verplicht de verwerende partij haar beslissingen zorgvuldig voor te bereiden en deze te steunen op een correcte feitenvinding, inclusief het hoger belang van het betrokken kind. Artikel 57/1, § 4 van de Vreemdelingenwet vereist dan ook een zorgvuldig onderzoek en afweging van alle relevante elementen eigen aan de individuele zaak in het licht van het beginsel van het hoger belang van het kind. De minderjarige dochter kan, gelet op de specifieke omstandigheden van deze zaak, bovendien als bijzonder kwetsbaar worden aangemerkt. Mede hierdoor en omdat er fundamentele rechten van het kind aan de orde zijn die mogelijk kunnen worden aangetast, is een meer nauwgezette zorgvuldigheidsplicht van tel.

Er mag echter niet worden vergeten dat het de verwerende partij, en ook de Raad, in het kader van het asielcontentieux enkel toekomt inhoudelijk na te gaan of een vreemdeling, al dan niet minderjarig, voldoet aan de voorwaarden bepaald in de artikelen 48/3 en 48/4 van de Vreemdelingenwet opdat hem of haar de status van vluchteling of de subsidiaire beschermingsstatus kan worden toegekend. De verwerende partij en de Raad zouden hun bevoegdheid te buiten gaan, mochten zij een vreemdeling die niet voldoet aan de voorwaarden van de artikelen 48/3 en 48/4 van de Vreemdelingenwet toch als vluchteling erkennen of de subsidiaire beschermingsstatus toekennen.

In het kader van een beschermingsverzoek kan het hoger belang van de minderjarige vreemdeling dan ook enkel concreet worden vastgesteld binnen de definitie van vluchteling en de voorwaarden voor subsidiaire bescherming. De algemene bepaling dat het belang van het kind de eerste overweging is bij elke beslissing die het kind aangaat, doet geen afbreuk aan de eigenheid van het asielrecht waar de artikelen 48/3 en 48/4 van de Vreemdelingenwet duidelijk omschreven voorwaarden voorzien voor de erkenning als vluchteling dan wel voor de toekenning van de subsidiaire beschermingsstatus (RvS 29 mei 2013, nr. 223.630). Het recht van het kind om in aanmerking te komen voor internationale bescherming (samen met of onafhankelijk van zijn ouders), zoals ook vermeld in artikel 22 van het Verdrag inzake de rechten van het kind, New York van 20 november 1989, vloeit niet voort uit het kind-zijn als dusdanig, maar een kind heeft, net als ieder ander, het recht om in aanmerking te komen als hij of zij voldoet aan de insluitingscriteria.

9. Beoordeling

9.1. De kernvragen bij de beoordeling van de thans voorliggende beschermingsverzoeken zijn tweemaal en onlosmakelijk met elkaar verbonden. Enerzijds stelt zich de vraag of bij de beoordeling van de beschermingsverzoeken rekening werd gehouden met het hoger belang van het kind dat ook in het kader van het wederzijds vertrouwensbeginsel tussen EU-lidstaten onverminderd blijft gelden. Anderzijds stelt zich de vraag of er een voldoende onderzoek is gevoerd naar de mogelijke risico's zowel voor de minderjarige dochter als voor haar moeder bij terugkeer naar Spanje, rekening houdend met de beschikbaarheid, toegankelijkheid en doeltreffendheid van de overheidsbescherming aldaar.

9.2. Hoewel de mogelijke risico's voor de minderjarige dochter bij terugkeer naar Spanje in wezen de essentie uitmaken van de twee beschermingsverzoeken, wordt vastgesteld dat de bestreden beslissing genomen ten aanzien van de minderjarige dochter slechts een volgbeslissing uitmaakt van de bestreden beslissing genomen in hoofde van haar moeder.

In de bestreden beslissing genomen ten aanzien van de minderjarige dochter wordt op onzorgvuldige wijze vermeld dat het persoonlijk onderhoud werd afgenomen door een gespecialiseerde protection officer die een specifieke opleiding volgde, terwijl uit deze bestreden beslissing juist blijkt dat de minderjarige dochter niet werd gehoord bij het CGVS, gelet op haar psychische-medische situatie en haar erg jonge leeftijd. In plaats daarvan kreeg haar moeder de kans om de asielmotieven van haar dochter uiteen te zetten (cf. punt 1.2.).

In de eerste bestreden beslissing wordt de vrees van de moeder samengevat als volgt: *“U vreest in Spanje te zullen worden aangehouden en vervolgd wegens de ontvoering van uw dochter. Bovendien vreest u dat uw dochter terug bij haar vader zal moeten verblijven, waar ze het risico loopt opnieuw misbruikt te worden.”* Wat later in deze beslissing wordt gesteld: *“de door u aangehaalde vrees dat uw dochter bij haar vader zal moeten verblijven bij terugkeer naar Spanje, het hoofdmotief van uw verzoek om internationale bescherming”*.

In de tweede bestreden beslissing wordt de vrees van de minderjarige dochter samengevat als volgt: *“Jouw moeder roept in jouw hoofde in dat ze vreest dat jij bij jouw vader zult moeten verblijven en dat jij opnieuw het slachtoffer zult worden van geweld door jouw vader en dat jullie van elkaar zullen worden gescheiden en dat jouw gezondheid in gevaar zal komen door deze situatie (gehoorverslag CGVS, moeder, pg 7 en 8, vragenlijst CGVS moeder).”*

Hoewel de aangehaalde vrees niet helemaal gelijk lopen, wordt in de bestreden beslissing ten aanzien van de minderjarige dochter geen individuele beoordeling gemaakt van haar vrees, maar slechts verwezen naar de beslissing genomen in hoofde van haar moeder, waarbij wordt uiteengezet: *“Aangezien het verzoek om internationale bescherming van jouw moeder als niet-ontvankelijk wordt beschouwd, kan ten aanzien van jou evenmin worden besloten tot het bestaan van een gegronde vrees voor vervolging zoals voorzien in de Vluchtelingenconventie of een reëel risico op het lijden van ernstige schade zoals bepaald in de definitie van subsidiaire bescherming. In de beslissing genomen ten aanzien van jouw moeder wordt uitgelegd om welke reden het verzoek als niet-ontvankelijk wordt beschouwd. Deze beslissing luidt als volgt: [...]”* Vervolgens wordt de gehele beslissing van de moeder integraal overgenomen in de beslissing van de dochter.

Enige concrete en geïndividualiseerde beoordeling van de vrees en het beschermingsverzoek van de dochter vanuit het beginsel van het hoger belang van het kind, zoals voorgeschreven door artikel 57/1, § 4 van de Vreemdelingenwet, blijkt niet. Hoewel in de beslissing van de dochter wordt gesteld: *“Tot slot werd bij de beoordeling van jouw nood aan internationale bescherming rekening gehouden met jouw jeugdige leeftijd en maturiteit, evenals met de algemene situatie in jouw land van herkomst”*, blijkt dit dode letter aangezien de verwerende partij zich in haar beoordeling van het beschermingsverzoek van de dochter geheel beperkt tot het integraal overnemen van de beslissing genomen in hoofde van de moeder.

9.3. In de bestreden beslissing die betrekking heeft op de moeder, oordeelt de verwerende partij met verwijzing naar het arrest van het Spaanse Hooggerechtshof van 20 juni 2023 dat de vrees van de moeder

dat haar minderjarige dochter bij haar vader, J.J.G., zal moeten verblijven bij terugkeer naar Spanje en dat zij permanent van elkaar gescheiden zullen worden, in deze ongegrond is omdat het exclusief verblijf van de dochter tijdelijk en voorlopig wordt toegekend aan haar paternale tante, hetgeen een tijdelijke bijzondere maatregel betreft die zal worden opgevolgd door het Hof en die gewijzigd kan worden zodra de omstandigheden dit toelaten (zie samenvatting van het arrest supra in punt 6.1 C).

In de nota met opmerkingen stelt de verwerende partij: *“Een grondige lezing van het arrest in kwestie leert dat deze maatregel is ingegeven door de bezorgdheid dat tweede verzoekster zich, gelet op de procedurele context waarin eerste verzoekster en haar ex-man zich bevinden en de zeer slechte relatie die tussen hen bestaat, in een delicate situatie bevindt, wat vereist dat er op zoek moest gegaan worden naar een uitzonderlijke oplossing om de schade die aan L. berokkend werd te neutraliseren.”*

De verwerende partij aanvaardt bijgevolg dat er schade aan de dochter werd berokkend die wordt gelinkt aan de delicate situatie die zich voordoet.

Wat betreft het vermoedelijk seksueel misbruik van de minderjarige dochter, wijst de verwerende partij er in de bestreden beslissingen op dat alle nationale rechtsmiddelen werden benut. De verwerende partij zet uiteen dat de moeder deze zaak tot op het niveau van het Spaanse Grondwettelijk Hof aanhangig heeft gemaakt, dat zij alle kansen heeft gehad om de werking van de lagere gerechtelijke instanties aan te klagen en daartoe de nodige bewijzen neer te leggen en dat zij doorheen al deze procedures naar het oordeel van de daartoe bevoegde gerechtelijke instanties nooit op objectieve wijze heeft kunnen aantonen dat haar zaak incorrect werd behandeld of foutief werd beoordeeld door de bevoegde instanties noch dat haar grondrechten en deze van haar dochter doorheen deze procedures werden geschonden.

De verwerende partij vervolgt: *“Hoe dan ook komt het in alle redelijkheid niet aannemelijk voor dat alle Spaanse gerechtelijke instanties, en dit tot op de hoogste niveau van het Hooggerechtshof en het Grondwettelijk Hof, zich in hun besluitvorming zouden laten leiden door vooringenomenheid, corruptie en motieven van wraak. Dienaangaande dient immers gewezen te worden op het interstatelijk vertrouwensbeginsel, dat gebaseerd is op de premisse dat alle lidstaten van de Europese Unie het EVRM en het Handvest voor de Grondrechten niet alleen zeggen te onderschrijven, maar in de praktijk ook de hierin opgenomen grondrechten daadwerkelijk en ten volle waarborgen. Er kan bijgevolg dan ook worden vermoed dat uw grondrechten als onderdaan van Spanje gewaarborgd werden en dat u in Spanje steeds over de mogelijkheid beschikt(e) om een schending van uw rechten aan te klagen bij de daartoe bevoegde instanties. Het komt derhalve aan u toe om aan de hand van concrete elementen aan te tonen dat er niet langer van voornoemd vermoeden kan uitgegaan worden, waar u in casu in faalt. Uit het geheel van de voorliggende verklaringen en documenten blijkt immers dat u doorheen de gerechtelijke procedures die u in Spanje doorlopen heeft, steeds toegang heeft gehad tot rechtsbijstand, dat u de kans heeft gehad uw betoog en argumentatie voor de diverse gerechtelijke instanties uiteen te zetten, en dat u daadwerkelijk toegang hebt gehad tot alle mogelijke rechtsmiddelen waarin het Spaans nationaal recht voorziet wanneer u het oneens was met een gerechtelijke beslissing. Het gegeven dat u niet in alle rechtszaken waar u betrokken partij bij was in het gelijk werd gesteld betekent niet automatisch dat uw grondrechten zouden zijn geschonden, noch volstaat dit om te besluiten dat Spanje niet zou voldaan hebben aan de verplichtingen die het overeenkomstig het EVRM en het Handvest voor de Grondrechten is aangegaan.”*

9.4. In het administratief dossier liggen er evenwel verschillende documenten voor waarin melding wordt gemaakt van ernstige indicaties van structurele tekortkomingen in het Spaanse rechtssysteem wat betreft de aanpak van gendergerelateerd geweld en voogdijzaken.

Zulke indicaties blijken onder meer uit volgende stukken die aan de verwerende partij werden voorgelegd:

- persbericht van 9 december 2021, *“Justitie in Spanje slaagt er niet in kinderen te beschermen tegen mishandelende ouders, zeggen VN-deskundigen”* (vrije vertaling) (inventaris, stuk A.1);

- het verslag van 21 januari 2022 van de VN Speciale Rapporteur voor het recht van eenieder op het genot van de hoogst bereikbare standaard van lichamelijke en geestelijke gezondheid, de VN Speciale Rapporteur inzake foltering en andere wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing, de VN Speciale Rapporteur inzake geweld tegen vrouwen en meisjes, de oorzaken en gevolgen ervan, en de Werkgroep Discriminatie van vrouwen en meisjes (ref. AL ESP 6/2021) (inventaris, stuk A.2), waar aandacht wordt gevraagd voor informatie die werd ontvangen over beschuldigingen van discriminatie op basis van geslacht en schending van het beginsel van het belang van het kind in een zaak van huiselijk geweld en mogelijk seksueel kindermisbruik gericht tegen verzoeksters. In dit verslag wordt het volgende uiteengezet:

“Zonder op voorhand een conclusie te willen trekken over de feiten, willen we onze diepe bezorgdheid uiten over de fysieke en psychische integriteit van [eerste verzoekster] en [tweede verzoekster] en willen we de aandacht van uw regering vestigen op de internationale normen en standaarden die de rechten van de slachtoffers beschermen die geschonden worden, zoals het fundamentele recht op fysieke en psychische

integriteit, het absolute recht om niet gemarteld te worden, het recht op een goede gezondheid, de belangen van het meisje of het recht van vrouwen op een leven zonder geweld.

[...]

De bovengenoemde feiten lijken een afspiegeling te zijn van een bredere trend in het Spaanse rechtssysteem, die zou kunnen wijzen op een discriminerende interpretatie van de nationale wetgeving door de gerechtelijke instanties, gebaseerd op vooroordelen en stereotypen op basis van geslacht.

We zijn vooral bezorgd over het feit dat deze discriminerende interpretatie niet alleen aan de basis ligt van de analyses van de gerechtelijke instanties, maar ook van de maatschappelijk werkers, zoals blijkt uit het toekennen van een lagere waarde aan de getuigenis of argumenten van vrouwen in hun rol als partij of als getuige; het gebrek aan geloofwaardigheid van moeders wanneer ze aangifte doen van misbruik tegen hun kinderen; en de verwijzing naar of vaststelling van stereotypen op basis van geslacht die leiden tot een verkeerde interpretatie of onjuiste toepassing van de wet.

Wij hebben in eerdere brieven reeds onze bezorgdheid geuit over de kwestie van stereotypering door gerechtelijke instanties, evenals over het gebruik van het vermeende oudervervreemdingssyndroom (AL ESP 5/2019, AL ESP 9/2019, AL ESP 11/2019 en AL ESP 3/2020), en het baart ons zorgen dat de structurele problemen waarnaar wordt verwezen desondanks nog steeds in verschillende vormen aanwezig zijn.

Wij zijn zeer tevreden dat de organieke wet inzake de alomvattende bescherming van kinderen en adolescenten tegen geweld, nr. 8/2021 van 4 juni 2021, in werking is getreden. Voornoemde wet bepaalt in artikel 11 dat slachtoffers het recht hebben om gehoord te worden en dat “de overheid de nodige maatregelen moet nemen om te voorkomen dat theoretische benaderingen of criteria zonder wetenschappelijke onderbouwing die inmenging of manipulatie van volwassenen vermoeden, zoals het zogenaamde oudervervreemdingssyndroom, in overweging worden genomen”.

De beschuldigingen zouden er echter op wijzen dat, ondanks deze wet, redeneringen gebaseerd op de logica die ten grondslag ligt aan het vermeende oudervervreemdingssyndroom in de praktijk toegepast blijven worden in gerechtelijke beslissingen, waarbij moeders gestraft worden van wie gedacht wordt dat ze het contact tussen vaders en hun kinderen belemmeren.

Wij merken op dat de Wereldgezondheidsorganisatie ouderlijke verstoting uit haar index voor ziekteclassificatie heeft verwijderd, om aan te geven dat het vanuit het oogpunt van gezondheidszorg geen relevant concept is. We herinneren eraan dat de staat verantwoordelijk is voor handelingen of nalatigheden van overheidsambtenaren die op geslacht gebaseerd geweld tegen vrouwen inhouden, met inbegrip van de verantwoordelijkheid om zijn medewerkers op te leiden en de goedkeuring, uitvoering en controle van wettelijke bepalingen, administratieve voorschriften en gedragscodes, in overeenstemming met algemene aanbeveling nr. 35 (2017) van het Comité voor de uitbanning van discriminatie van vrouwen.

Bovendien duidt de toepassing van dergelijke benaderingen in gevallen waarin er duidelijke aanwijzingen zijn van fysiek en seksueel geweld tegen vrouwen en/of hun kinderen op een discriminerende interpretatie van het beginsel van het belang van het kind, zoals vastgelegd in de artikelen 3 en 9 van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind. Het recht van het kind om niet van zijn of haar ouders gescheiden te worden, moet altijd ondergeschikt zijn aan de hoogste belangen van het kind, waaronder zijn of haar recht op een leven zonder geweld. Er moet worden opgemerkt dat artikel 9 van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind, waarin het recht van kinderen om niet van hun ouders gescheiden te worden is vastgelegd, uitdrukkelijk bepaalt dat situaties van mishandeling en misbruik een uitzondering vormen.

Tijdens het landenbezoek in 2014 werd de Werkgroep over discriminatie tegen vrouwen en meisjes ervan op de hoogte gebracht dat het belang van het kind vaak zo werd geïnterpreteerd dat de relatie met de vader moest worden genormaliseerd, en dat het bezoekrecht en het ouderlijk gezag vaak aan vaders werden toegekend ondanks bewijs van huiselijk geweld.

Uit onderzoek in Spanje en andere landen blijkt dat een combinatie van factoren de doeltreffendheid van wetten die het gebruik van het concept oudervervreemding verbieden, kan beïnvloeden, waaronder discriminerende stereotypen met betrekking tot de geloofwaardigheid van de getuigenissen van vrouwelijke slachtoffers van geweld en het feit dat justitie geen rekening houdt met civiele aspecten (zoals het gezag over kinderen en pensioenen) in gevallen van huiselijk geweld door mannen tegen vrouwen en/of hun kinderen. Ook de trend bij familierechters om het gezag over de kinderen na een echtscheiding te interpreteren als een factor die altijd het belang van het kind vooropstelt, beïnvloedt de uitkomsten van rechterlijke beslissingen, waarbij ze vaak de logica van oudervervreemding toepassen in hun analyse zonder het te benoemen.

Een voorgeschiedenis van op geslacht gebaseerd geweld tegen vrouwen is een belangrijke risicofactor voor geweld tegen kinderen, zoals het Comité voor de uitbanning van discriminatie van vrouwen heeft aangetoond in de zaak *Ángela González Carreña vs. España* in 2014.

De feiten wijzen er echter op dat het rechtssysteem de neiging heeft om beschermingsbevelen voor vrouwen die het slachtoffer zijn van geweld niet uit te breiden tot hun kinderen, zelfs als er aanwijzingen zijn dat ook zij het slachtoffer zijn van huiselijk geweld. In dit verband zijn we bezorgd dat het rechtssysteem in zijn beslissingen en maatregelen niet voldoende rekening houdt met de specifieke behoeften van kinderen, wat in

strijd zou zijn met het beginsel van het belang van het kind volgens de verplichtingen die zijn vastgelegd in het Verdrag inzake de Rechten van het Kind." (eigen onderlijning)

- persbericht van 28 februari 2022 – *"Spanje: VN-deskundigen hekelen voogdijbesluit dat bewijs van seksueel misbruik negeert"* (vrije vertaling) (inventaris, stuk A.5);

- VN-rapport van de Speciale Rapporteur inzake geweld tegen vrouwen en meisjes, de oorzaken en gevolgen ervan, Reem Alsalem, van 13 april 2023 (A/HRC/53/36 *"Custody, violence against women and violence against children - Report of the Special Rapporteur on violence against women and girls, its causes and consequences"*) (AD CGVS, stuk 5, map met documenten, nr. 6).

De verschillende bronnen die worden aangehaald in de brief van 22 april 2024 uitgaande van de organisatie Women's link Worldwide (gevoegd bij de derde aanvullende nota van verzoeksters van 23 april 2024), overgemaakt na de bestreden beslissingen, bevatten eveneens ernstige aanwijzingen in deze zin.

In de bestreden beslissingen beaamt de verwerende partij dat er mogelijk bepaalde (institutionele) tekortkomingen zijn geweest in de loop van de procedures en dat de VN-rapporteurs felle kritiek hebben geuit op bepaalde aspecten van dergelijke procedures, bijvoorbeeld over de toepassing van het syndroom van 'ouderlijke vervreemding'.

Er blijkt evenwel niet dat deze ernstige indicaties van structurele tekortkomingen en problemen in het Spaanse rechtssysteem, wat betreft de aanpak van gendergerelateerd geweld en voogdizaken, verder werden onderzocht en beoordeeld in het licht van het wederzijds vertrouwensbeginsel.

9.5. Uit de bestreden beslissingen komt naar voor dat de verwerende partij zich integendeel heeft beperkt tot een verwijzing naar de verschillende procedures die door de moeder werden gevoerd om vervolgens te stellen dat de zaak grondig is onderzocht door de verschillende Spaanse gerechtelijke instanties. Dit is voor de verwerende partij voldoende om te besluiten dat verzoeksters hebben gefaald om, aan de hand van concrete elementen, aan te tonen dat hun grondrechten in Spanje niet zouden worden gerespecteerd.

In die zin zet de verwerende partij de voorgelegde documenten en de inhoud ervan geheel opzij met het betoog dat dit *"op zich niets [wijzigt] aan het gegeven dat het hoederecht over uw dochter op heden niet is toegewezen aan haar vader, noch aan de vaststelling dat u alle mogelijke rechtsmiddelen waarin het Spaans nationaal recht voorziet heeft kunnen benutten"*. De verwerende partij meent aldus dat het arrest van het Spaanse Hooggerechtshof in wezen *"mogelijks bepaalde (institutionele) tekortkomingen"* opvangt of verschoont door het *"hoederecht"*, dit is in wezen het exclusief verblijf van de dochter, niet aan de vader toe te wijzen en het gegeven dat verzoeksters alle procedures hebben kunnen doorlopen.

Evenwel, gelet op de ernstige indicaties van structurele tekortkomingen en problemen in de aanpak van gendergerelateerd geweld en voogdizaken door de Spaanse overheden, die door de verwerende partij in de bestreden beslissingen ook worden erkend, had de verwerende partij zich, in het kader van het wederzijds vertrouwensbeginsel, in casu niet mogen beperken tot een té eenzijdig steunen op het arrest van het Spaanse Hooggerechtshof en de gevoerde procedures.

Dit geldt te meer nu verzoeksters ook een heel aantal stukken hebben voorgelegd die betrekking hebben op hun individuele omstandigheden en die niet dan wel onvoldoende het voorwerp hebben uitgemaakt van een eigen onderzoek door de verwerende partij.

In het bijzonder wordt gewezen op:

- de hangende strafrechtelijke procedure tegen J.J.G. wegens vermoedelijk huiselijk geweld ten aanzien van de moeder. Uit de stukken van het rechtsplegingsdossier blijkt niet dat de impact van dit vermoedelijk huiselijk geweld op de dochter is meegenomen in de verschillende Spaanse procedures, waardoor er ook geen contactverbod of beschermende maatregelen zijn genomen ten aanzien van de vader, J.J.G., ondanks de lopende strafprocedure. De verschillende beschermingsbevelen ten aanzien van de moeder werden niet uitgebreid ten aanzien van de dochter.

- de socio-psychologische en medische stukken die verschillende indicatoren en signalen bevatten van vermoedelijk seksueel misbruik van de dochter, zoals positieve serologie voor herpes type 1 en 2, diffuse verdikking van de urineblaaswand, kenmerkend voor chronische blaasontsteking, vulvitis en vaginitis, een anale scheur en verschillende psychologische symptomen, zoals slaapstoornissen, abnormaal en geseksualiseerd gedrag, ... alsook het rapport van een Spaanse hoogleraar kinderpsychiatrie die besluit dat de verzamelde symptomen en signalen suggestief en verenigbaar zijn met de aanwezigheid van een geschiedenis van seksueel misbruik bij de dochter (inventaris, stukken C.1 tot en met C.38 alsook stukken D.1.1 tot en met D.1.16).

- de klachten van derden, zoals de klacht van de school van de dochter op 20 februari 2019, en dus in tempore non suspecto, bij de politie wegens vermoedelijk seksueel misbruik van de dochter (inventaris, stuk B.2.1), de mededeling door pediater G.S.Q. op 22 maart 2019 aan de rechter van een vermoedelijk geval van seksueel geweld (inventaris, stuk B.2.5), een nieuwe klacht van de school in juni 2019 bij de politie, ...

- de stukken waaruit ernstige indicaties blijken dat het gerechtelijk strafonderzoek naar het vermoedelijk seksueel misbruik van de dochter door haar vader, J.J.G., gebrekkig was; zo werd de psychologe-experte aangesteld door de Spaanse rechtbank gewraakt wegens nauwe banden met de grootvader van de dochter (inventaris, stukken B.2.18 en D.1.11) en is er ook de zeer kritische analyse van een Spaanse hoogleraar kinderpsychiatrie van het politieverhoor van de dochter dat plaatsvond op 25 september 2020 (inventaris, stukken D.1.10 en D.1.14). In het arrest van het Spaanse Hooggerechtshof wordt het exclusief verblijf van de dochter niet aan de vader toegewezen, onder meer omdat hij nog wordt vervolgd voor huiselijk geweld. Het Spaanse Hooggerechtshof weerhoudt het vermoedelijk seksueel misbruik niet, maar verwijst naar het besluit tot seponering van 12 maart 2019 door het onderzoeksgerecht dat in beroep werd bevestigd door de provinciale rechtbank op 29 maart 2022. De Raad stelt vast dat deze stukken zich niet in het rechtsplegingsdossier bevinden. Verder kan er geen abstractie worden gemaakt van het gegeven dat een verzoekschrift werd ingediend bij het EHRM op 18 januari 2024, nadat een verzoekschrift tot grondwettelijke bescherming ingediend op 28 december 2022 bij het Spaanse Grondwettelijk Hof ('amparo constitucional') op 23 september 2023 niet-ontvankelijk werd verklaard;

- de bezorgdheden van de Spaanse federale ombudsman omtrent het afzonderlijk behandelen van de klachten inzake vermoedelijk huiselijk geweld van de moeder, het vermoedelijk seksueel misbruik van de dochter in de verschillende procedures en de kwestie van echtscheiding en de verblijfsregeling van de dochter, hetgeen volgens de ombudsman neerkomt op een dubbele victimisatie (inventaris, stukken B.2.7 en B.2.8).

Zoals reeds aangestipt, zijn deze stukken niet of onvoldoende inhoudelijk onderzocht door de verwerende partij. De verwerende partij beperkt zich tot de vaststelling dat deze stukken enkel het feit staven dat verschillende gerechtelijke niveaus de zaak hebben behandeld tot op het niveau van het Spaanse Grondwettelijk Hof, dat de moeder alle rechtsmiddelen heeft kunnen inzetten, dat zij het misbruik nooit objectief heeft kunnen aantonen en dat zij ten overstaan van het Spaanse Grondwettelijk Hof niet heeft kunnen aantonen dat haar fundamentele rechten en deze van de dochter werden geschonden in het kader van deze procedures. De verwerende partij stipt verder aan dat het Spaanse Hooggerechtshof opmerkt dat werd vastgesteld dat de moeder zelf een risico vormt voor het kind, onder andere door het kind op overmatige wijze bloot te stellen aan medische en psychologische onderzoeken. Zij besluit dat hoe dan ook de medische en psychische rapporten geen afbreuk doen aan het gegeven dat de dochter op heden niet aan de ex-echtgenoot is toegewezen.

In het verlengde hiervan stelt de verwerende partij in haar nota met opmerkingen dat *“het niet aan de met het onderzoek van een verzoek om internationale bescherming belaste instanties toekomt een uitspraak te doen over de gegrondheid van een strafvervolgning”* en *“niet aan Belgische asielinstanties toe[komt] om de uitkomst van een rechterlijke beslissing in een ander[e] Europese lidstaat opnieuw te beoordelen.”*

Het voorgaande stelt de verwerende partij evenwel niet vrij van haar verplichting om in het kader van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 4° van de Vreemdelingenwet, een eigen zorgvuldig, volledig en behoorlijk onderzoek te voeren van de relevante elementen die aan de grondslag liggen van een beschermings-verzoek en een eigen beoordeling te maken, onder meer in het licht van het hoger belang van het kind. Het vermoeden dat voortvloeit uit het wederzijds vertrouwensbeginsel wordt immers weerlegd wanneer een verzoeker elementen naar voor brengt waaruit blijkt dat hij in de voormelde EU lidstaat zal worden blootgesteld aan vervolging of ernstige schade.

Zoals in punt 8 uiteengezet, is omwille van de minderjarigheid van de dochter, haar bijzondere kwetsbaarheid die voortvloeit uit de specifieke omstandigheden van deze zaak en omdat er fundamentele rechten van het kind aan de orde zijn die mogelijk kunnen worden aangetast, een meer nauwgezette zorgvuldigheidsplicht van tel.

9.6. Uit wat voorafgaat blijkt dat de verwerende partij, door zich te beroepen op het interstatelijk vertrouwensbeginsel aan de hand van het arrest van het Spaanse Hooggerechtshof en de overige gevoerde (gerechtelijke) procedures in Spanje, geen enkele vorm van inhoudelijk onderzoek heeft gevoerd, noch onderzoek naar het bestaan van structurele tekortkomingen en problemen in het Spaanse rechtssysteem, hoewel uit het geheel van de voorgelegde informatie volgt dat daartoe ernstige aanwijzingen voorhanden zijn, noch naar de individuele gevolgen daarvan voor verzoeksters. Evenmin wordt ten gronde ingegaan op de inhoud van het geheel van de voorgelegde stukken die betrekking hebben op het individueel geval van de dochter. Het louter verwijzen naar de gevoerde procedures en de rechtsmiddelen die werden uitgeput, kan het gebrek aan een inhoudelijk onderzoek van deze procedures in het Spaanse rechtssysteem en van de

individuele omstandigheden van verzoeksters aan de hand van de voorgelegde informatie en stukken, niet verhullen. Het gebrek aan een (diepgaand) inhoudelijk onderzoek van alle voorliggende elementen brengt met zich mee dat de beoordeling van de beschermingsverzoeken bijgevolg ook gebrekkig is.

Er kan aldus niet blijken dat naar behoren werd onderzocht of de grondrechten van de dochter bij terugkeer naar Spanje in casu effectief zullen worden gerespecteerd. Hoewel verzoeksters een inspanning hebben gedaan om hun beschermingsverzoeken te onderbouwen aan de hand van talrijke bewijs-elementen, wordt vastgesteld dat de verwerende partij is tekortgeschoten in haar samenwerkingsplicht, met name haar taak om al de relevante elementen van de verzoeken om internationale bescherming in samenwerking met verzoeksters te beoordelen.

Tot slot wordt vastgesteld dat het geheel van deze elementen evenmin is onderzocht en beoordeeld in het licht van het beginsel van het hoger belang van het kind, dat een doorslaggevende overweging is die de verwerende partij moet leiden tijdens een geïndividualiseerd onderzoek van het verzoek om internationale bescherming, zoals reeds uiteengezet in punt 8, en dit onverminderd het wederzijds vertrouwensbeginsel. Er kan in deze niet blijken dat in het kader van een individuele beoordeling van het verzoek om internationale bescherming op afdoende en concrete wijze rekening werd gehouden met het hoger belang van het kind.

9.7. Niettegenstaande de eigenheid van de procedure in het kader van de verzoeken om internationale bescherming (punt 6.2 D) kan bij de beoordeling van het hoger belang van het betrokken kind geen abstractie worden gemaakt van de overige hangende procedures, zoals vermeld onder punten 6.1 en 6.2.

9.8. Zoals eerder aangegeven (punt 6.2 B), werd de Belgische Centrale Autoriteit gevat met een terugkeerverzoek inzake de dochter, uitgaande van haar paternale tante en dit tot uitvoering van het arrest van het Spaanse Hooggerechtshof van 20 juni 2023 waarin het exclusief verblijf van de dochter aan deze tante werd toevertrouwd.

Een dergelijk verzoek tot terugkeer is gebaseerd op het Haags Kinderontvoeringsverdrag. Dit verdrag heeft tot doel: (a) de onmiddellijke terugkeer te verzekeren van kinderen die ongeoorloofd zijn overgebracht of worden vastgehouden in een Verdragsluitende Staat, alsook (b) het in een Verdragsluitende Staat bestaande recht betreffende het gezag en het omgangsrecht in de andere Verdragsluitende Staten daadwerkelijk te doen eerbiedigen.

Wanneer een Verdragsluitende staat waarin een kind ongeoorloofd verblijft, wordt geconfronteerd met een verzoek tot terugkeer van dit kind, moet zij onverwijld alle passende maatregelen treffen om de spoedige, vrijwillige terugkeer van dit kind te verzekeren. Van dit uitgangspunt kan echter worden afgeweken indien de rechter van de Staat waarnaar het kind is ontvoerd, oordeelt dat zich één van de zogenoemde weigeringsgronden – vervat in de artikelen 12, 13 en 20 van het Haags Kinderontvoeringsverdrag – voordoet.

Een terugkeerverzoek kan derhalve onder meer worden afgewezen:

- (1) indien het kind inmiddels in diens nieuwe omgeving is geworteld (artikel 12, tweede lid);
- (2) wanneer sprake is van een ernstig risico dat het kind door terugkeer wordt blootgesteld aan lichamelijk of geestelijk gevaar of daardoor op een andere manier in een ondraaglijke toestand wordt gebracht (artikel 13, eerste lid, onder b));
- (3) indien het kind zich tegen zijn terugkeer verzet en een leeftijd en mate van rijpheid heeft bereikt die rechtvaardigen dat met zijn mening rekening wordt gehouden (artikel 13, tweede lid); of
- (4) wanneer de terugkeer van het kind op grond van de fundamentele beginselen betreffende de bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden niet zou zijn toegestaan (artikel 20).

Alle lidstaten van de Europese Unie hebben het Haags Kinderontvoeringsverdrag geratificeerd. Dit verdrag wordt verder aangevuld door Verordening 2019/1111/EU van de Raad van 25 juni 2019 betreffende de bevoegdheid, de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid, en betreffende internationale kinderontvoering (herschikking). Deze Verordening bevat onder meer bepalingen ter aanvulling op Haags Kinderontvoeringsverdrag in de betrekkingen tussen de lidstaten en moet helpen de rechtszekerheid te versterken en de flexibiliteit te vergroten, om te zorgen voor betere toegang tot gerechtelijke procedures en het efficiënter maken van deze procedures (zie artikelen 22 tot en met 29 van de Verordening).

Artikel 22 van deze Verordening bepaalt: *“Wanneer een persoon, instantie of ander orgaan die een schending van het gezagsrecht stelt, rechtstreeks of met de hulp van een centrale autoriteit een verzoek indient bij het gerecht van een lidstaat om op grond van het Verdrag van ’s-Gravenhage van 1980 een bevel tot terugkeer te geven van een kind jonger dan 16 jaar dat ongeoorloofd is overgebracht of wordt vastgehouden in een andere lidstaat dan de lidstaat waar het kind onmiddellijk vóór de ongeoorloofde overbrenging of vasthouding zijn gewone verblijfplaats had, zijn de artikelen 23 tot en met 29 en hoofdstuk VI van deze verordening van toepassing en vullen zij het Verdrag van ’s-Gravenhage van 1980 aan.”* Uit de Verordening volgt verder dat de gerechten van de lidstaat van de gewone verblijfplaats van het kind,

onverminderd een mogelijke forumkeuze uit hoofde van deze verordening, bevoegd blijven in gevallen van ongeoorloofde overbrenging of niet-terugkeer van een kind.

Tegelijkertijd wordt de werking van artikel 13 van het Haags Kinderontvoeringsverdrag meermaals expliciet bevestigd en verwerkt in de Verordening. Zo wordt gesteld in de overweging 44: *“Het gerecht van de lidstaat waarnaar het kind ongeoorloofd is overgebracht of waar het ongeoorloofd wordt vastgehouden, moet in welbepaalde, naar behoren gemotiveerde gevallen de terugkeer van het kind kunnen weigeren, zoals toegestaan krachtens het Verdrag van 's-Gravenhage van 1980. Voor het de terugkeer van het kind weigert, moet het gerecht oordelen of er passende beschermingsmaatregelen zijn genomen of kunnen worden genomen om het kind te beschermen tegen het ernstige risico dat wordt genoemd in artikel 13, lid 1, onder b), van het Verdrag van 's-Gravenhage van 1980.”*

alsook in overweging 45: *“Indien een gerecht overweegt de terugkeer van een kind te weigeren, enkel op basis van artikel 13, lid 1, onder b), van het Verdrag van 's-Gravenhage van 1980, dan dient het de terugkeer van het kind niet te weigeren als de partij die om de terugkeer van het kind verzoekt het gerecht ervan kan overtuigen, of als het gerecht er anderszins van overtuigd is, dat er een adequate regeling is getroffen om de bescherming van het kind na de terugkeer te waarborgen. (...)”* Dit wordt verder herhaald in artikel 27, lid 3 van de Verordening: *“Indien een gerecht overweegt de terugkeer van een kind te weigeren enkel op basis van artikel 13, lid 1, onder b), van het Verdrag van 's-Gravenhage van 1980, mag het de terugkeer van het kind niet weigeren als de partij die om de terugkeer van het kind verzoekt het gerecht er aan de hand van toereikende bewijzen van kan overtuigen, of als het gerecht er op andere wijze van overtuigd is, dat adequate regelingen zijn getroffen om de bescherming van het kind na de terugkeer te waarborgen.”*

9.9. Hoewel er raakvlakken bestaan tussen artikelen 13, lid 1, onder b) en 20 van het Haags Kinderontvoeringsverdrag en de artikelen 48/3 en 48/4 van de Vreemdelingenwet, is de procedure inzake internationale bescherming niet contradictoir van aard en ligt de bewijslast in beginsel bij de verzoeker om internationale bescherming, aangevuld met de samenwerkingsplicht in hoofde van de asieloverheden. Verder wordt de terugkeerprocedure in het kader van kinderontvoering gekenmerkt door spoedeisendheid waarbij de betrokken rechtbank binnen de zes weken nadat de zaak aanhangig is gemaakt een beslissing moet nemen (art. 24, lid 2 van de Verordening 2019/1111/EU).

Uit wat voorafgaat blijkt tevens dat er onder het Haags Kinderontvoeringsverdrag een meer specifieke beoordeling mogelijk is van het hoger belang van het kind dan onder de artikelen 48/3 en 48/4 van de Vreemdelingenwet. Zo kent het Haags Kinderontvoeringsverdrag de notie van *“ondragelijke toestand”*, waarbij de kernvraag is of bij terugkeer de situatie voor het kind ‘ondragelijk’ wordt. Dit wordt geïnterpreteerd als *“een situatie die dit specifieke kind in deze specifieke omstandigheden niet zou moeten tolereren”*, en die verder gaat dan ongemak en leed dat voor een kind aanvaardbaar is om te verdragen. Een ondragelijke situatie zou een situatie kunnen zijn waar het kind wordt blootgesteld aan huiselijk geweld (fysiek of psychologisch) ten aanzien van een ouder en de impact ervan dermate is dat het schade ondervindt (Hague Conference on Private International Law, Guide to Good Practice under the Child Abduction Convention: Part VI – Article 13(1)(b), 9 maart 2020).

In deze zin kan de lopende strafrechtelijke procedure tegen J.J.G. wegens vermoedelijk huiselijk geweld tegen de moeder een rol spelen bij de mogelijke beoordeling van het terugkeerverzoek.

Het gegeven dat de Spaanse autoriteiten het exclusief verblijf van de dochter tijdelijk aan de paternale tante hebben toegewezen en dat aan de Belgische Centrale Autoriteit een terugkeerverzoek uitgaande van de tante van de dochter werd overgemaakt, heeft derhalve niet tot gevolg dat er automatisch wordt overgegaan tot een inwilliging van het terugkeerverzoek.

Er is verder nog de hangende tegensprekelijke procedure bij de familierechtbank te Brussel waarbij de moeder op 25 september 2023 om dringende maatregelen op basis van artikel 1253ter/4, § 2 van het Gerechtelijk Wetboek heeft gevraagd. Zoals uiteengezet in punt 6.2 A is de verdere behandeling van de zaak uitgesteld, onder meer omdat de familierechtbank de uitkomst afwacht van het terugkeerverzoek uitgaande van de tante van de dochter, dat werd overgemaakt aan de Belgische Centrale Autoriteit.

9.10. Tegen de moeder werd een Europees aanhoudingsbevel, ondertekend op 19 september 2023, uitgevaardigd (zie punt 6.2 C).

Artikel 1 van het Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten, vermeldt dat dit kaderbesluit niet tot gevolg kan hebben dat de verplichting tot eerbiediging van de grondrechten en de fundamentele rechtsbeginselen, zoals die zijn neergelegd in artikel 6 van het VEU, wordt aangetast. Overweging 10 van de preambule bepaalt hierbij dat de toepassing van het kaderbesluit slechts kan worden opgeschort in geval van een ernstige en voortdurende schending door een lidstaat van de in artikel 6, lid 1 van het VEU neergelegde beginselen. Overweging 12 stelt dat niets verhindert dat de overlevering kan worden geweigerd van een

persoon tegen wie een Europees aanhoudingsbevel is uitgevaardigd, indien er objectieve redenen bestaan om aan te nemen dat het Europees aanhoudingsbevel is uitgevaardigd met het oog op vervolging of bestraffing van die persoon op grond van zijn geslacht, ras, godsdienst, etnische afstamming, nationaliteit, taal, politieke overtuiging of seksuele geaardheid of dat de positie van die persoon kan worden aangetast om een van deze redenen.

Overweging 13 stipuleert tot slot dat niemand mag worden verwijderd of uitgezet naar dan wel uitgeleverd aan een staat waarin een ernstig risico bestaat dat hij aan de doodstraf, aan foltering en aan andere onmenselijke of vernederende behandelingen of bestraffingen wordt onderworpen.

Volgens de rechtspraak van het Hof van Justitie kan de uitvoerende lidstaat bij wijze van uitzondering weigeren om gevolg te geven aan het aanhoudingsbevel wanneer in de specifieke omstandigheden van de zaak zwaarwegende en op feiten berustende gronden bestaan om aan te nemen dat deze persoon in geval van overlevering een reëel gevaar loopt dat zijn grondrecht op een eerlijk proces zal worden geschonden. Hierbij wordt rekening gehouden met de door de betrokkene verstrekte gegevens over zijn persoonlijke situatie, de aard van het strafbare feit waarvoor hij wordt vervolgd, de feitelijke context waarin dat Europees aanhoudingsbevel is uitgevaardigd of andere omstandigheden die relevant zijn voor de beoordeling van de onafhankelijkheid en de onpartijdigheid van de rechtsprekende formatie die waarschijnlijk de procedure tegen hem zal behandelen (HvJ 22 februari 2022, gevoegde zaken C-562/21 PPU en C-563/21 PPU, *X en Y*, pt. 46). In hetzelfde kader van het Europees aanhoudingsbevel oordeelde het Hof dat de uitvoerende rechterlijke autoriteiten van de overlevering kunnen afzien als de over te leveren persoon in de uitvaardigende staat wegens de detentieomstandigheden in die staat een reëel gevaar loopt om te worden onderworpen aan een onmenselijke of vernederende behandeling, respectievelijk in de uitvaardigende staat een reëel gevaar dreigt dat het grondrecht op een eerlijk proces wordt geschonden wegens structurele gebreken wat betreft de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht in die staat (HvJ 5 april 2016, gevoegde zaken C-404/15 en C-659/15 PPU, *Aranyosi en Căldăraru*; HvJ 25 juli 2018, C-216/18 PPU, *LM*).

Artikel 4, 5° van de wet van 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel vermeldt verder dat de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel moet worden geweigerd *“ingeval ernstige redenen bestaan te denken dat de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel afbreuk zou doen aan de fundamentele rechten van de betrokken persoon, zoals die worden bevestigd door artikel 6 van het Verdrag betreffende de Europese Unie.”* Het Hof van Cassatie bepaalde dat onder ‘fundamentele rechten’ zowel de rechten vervat in artikel 6 van het EVRM vallen alsook de algemene rechtsbeginselen van het Unierecht (Cass. 7 maart 2007, AR P.07.0259.F, Arr.Cass. 2007, afl. 3, 558; Cass. 4 maart 2009, AR P.09.0281.F; Cass. 23 januari 2013, AR P.13.0087.F).

Het gegeven dat een Europees aanhoudingsbevel is uitgevaardigd tegen de moeder, impliceert dan ook niet dat de moeder ipso facto zal worden uitgeleverd aan de Spaanse overheden. De moeder, met name wanneer zij in kennis wordt gesteld van het Europees aanhoudingsbevel en een verzoek tot uitlevering, quod in casu, kan vervolgens een beroep bij de raadkamer indienen en een eventuele schending van haar grondrechten bij een terugkeer naar Spanje opwerpen.

9.11. Uit wat voorafgaat volgt dat er een samenloop is van verschillende lopende procedures, zowel burgerrechtelijk als strafrechtelijk, waarbij in casu het beginsel van het hoger belang van het kind een overweging zal vormen, elk vanuit een eigen invalshoek.

Er zijn in casu geen wettelijke bepalingen voorhanden die de samenloop van deze verschillende strafrechtelijke en burgerrechtelijke procedures met een procedure om internationale bescherming regelen of verzoenen. Het is hierbij van belang op te merken dat deze strafrechtelijke, burgerrechtelijke en asielprocedures elk een eigen, specifieke bewijslastverdeling kennen en dat de deelname van belanghebbende partijen verschillend is naargelang de procedure accusatoir dan wel inquisitoir van aard is.

De Raad is zich verder ervan bewust dat snelle procedures en spoedige uitkomsten in het hoger belang van het betrokken kind zijn. Dit geldt evenzeer voor de asielprocedure van de minderjarige dochter. Verzoeksters verblijven evenwel al sinds mei 2022 in België en dienden op 6 september 2022 hun beschermingsverzoeken in waarbij de bestreden beslissingen op 5 januari 2024 werden genomen. Verder blijkt dat minstens in november 2023 de Belgische Centrale Autoriteit reeds was gevat door een terugkeerverzoek. Tot slot kan evenmin worden ontkend dat de voormelde burgerrechtelijke en strafrechtelijke procedures een weerslag kunnen hebben zowel op de ontvankelijkheid als op de gegrondheid van de onderliggende beschermingsverzoeken in het kader van artikelen 48/3 en 48/4 van de Vreemdelingenwet.

Zeker wat betreft het beginsel van het hoger belang van het kind, is het in deze zaak relevant om de mogelijke uitkomst van de andere nog lopende Spaanse en Belgische procedures af te wachten aangezien in deze procedures het hoger belang van het kind in functie van de daarin voorliggende vorderingen zal worden beoordeeld. Dit kan een beter inzicht geven in de concrete bepaling en beoordeling van het hoger belang van de minderjarige dochter in het kader van haar verzoek om internationale bescherming daar dit beginsel een

doorslaggevende overweging vormt die de asielinstanties moet leiden tijdens het onderzoek van het verzoek om internationale bescherming, tenzij hierover reeds een standpunt kan worden ingenomen na een volledig en zorgvuldig onderzoek van het beschermingsverzoek van de dochter. Dit is hier niet het geval, zoals in punt 9.6 werd geconcludeerd. Hierboven is gebleken dat de verwerende partij het bestaan van structurele tekortkomingen en problemen in het Spaanse rechtssysteem niet behoorlijk heeft onderzocht, noch een inhoudelijk onderzoek heeft gevoerd van deze procedures en de individuele omstandigheden van verzoeksters aan de hand van de voorgelegde informatie en stukken. De verwerende partij ging tevens niet over tot een individuele beoordeling van de vrees van de minderjarige dochter in het kader van het beginsel van het hoger belang van het kind, maar beperkte zich voor de minderjarige dochter tot het nemen van een volgbeslissing. De verwerende partij nam immers genoeg met een copy/paste van de bestreden beslissing ten aanzien van de moeder, waarbij geen individuele beoordeling blijkt van de vrees van de minderjarige dochter noch kan blijken dat op afdoende en concrete wijze rekening werd gehouden met het hoger belang van de minderjarige dochter.

9.12. Alles in acht genomen, wordt besloten dat de bestreden beslissingen heden onzorgvuldig en voorbarig werden genomen, dat de voormelde verschillende strafrechtelijke en burgerrechtelijke procedures nader moeten worden opgevolgd en dat een verder onderzoek zich opdringt.

Gezien de grenzen van de ondervraging tijdens de terechtzitting en gelet op ontbreken van verdere mogelijkheden tot onderzoek van de verschillende elementen, beschikt de Raad niet over de mogelijkheid om dit onderzoek zelf op grondige wijze te kunnen voeren. In deze stand van zaken, kan de Raad derhalve op basis van de elementen in het rechtsplegingsdossier de voorliggende beschermingsverzoeken niet verder op nuttige wijze evalueren in het kader van een devolutief beroep.

Het verweer in de nota met opmerkingen doet hierover niet anders beslissen.

Gelet op wat voorafgaat en gelet op het gegeven dat hij niet de nodige onderzoeksbevoegdheid heeft, ontbreekt het de Raad aldus aan essentiële elementen om te komen tot de in artikel 39/2, § 1, tweede lid, 1° van de Vreemdelingenwet bedoelde bevestiging of hervorming zonder aanvullende onderzoeks-maatregelen te moeten bevelen.

Bijgevolg moeten de bestreden beslissingen worden vernietigd overeenkomstig artikel 39/2, § 1, tweede lid, 2° van de Vreemdelingenwet.

OM DIE REDENEN BESLUIT DE RAAD VOOR VREEMDELINGENBETWISTINGEN:

Artikel 1

De beslissingen genomen door de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen op 5 januari 2024 worden vernietigd.

Artikel 2

De zaak wordt teruggezonden naar de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting op één juli tweeduizend vierentwintig door:

M. MAES,
S. VAN CAMP,
I. FLORIO,
T. LEYSEN ,

kamervoorzitter
rechter in vreemdelingenzaken
rechter in vreemdelingenzaken
griffier

De griffier,

De voorzitter,

T. LEYSEN

M. MAES